

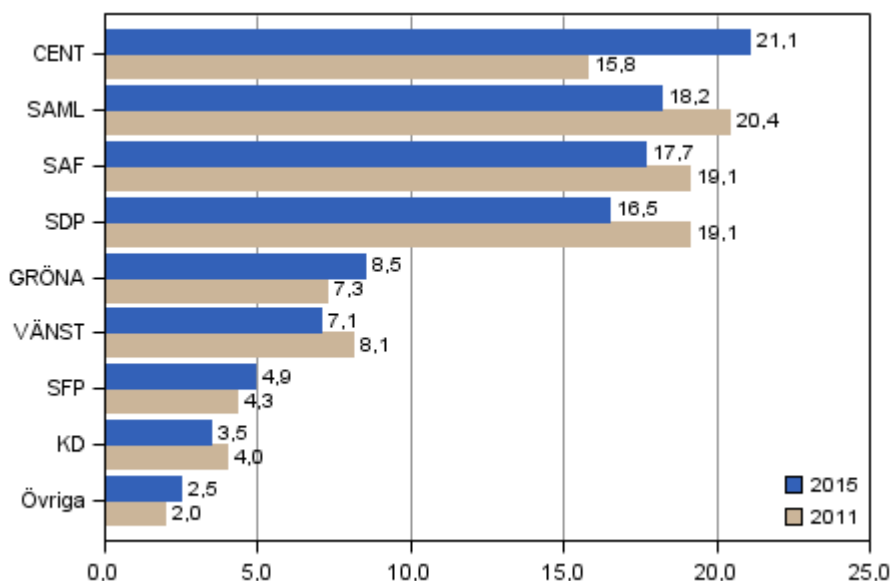
Riksdagsvalet 2015, fastställt valresultat

Centern i Finland segrade i riksdagsvalet 2015

Korrigerad 30.4.2015 kl. 10:45. Figur 2. i offentliggörandet har korrigerats.

Centern i Finland blev valets vinnare, medan Socialdemokraternas, Samlingspartiets och Sannfinländarnas väljarstöd minskade jämfört med föregående riksdagsval. Centern i Finlands väljarstöd ökade med 5,3 procentenheter och partiet fick 21,1 procent av rösterna i hela landet. Detta gjorde att partiet nu blev landets största parti. Centern i Finlands röster medförde 14 tilläggsmandat i riksdagen. Totalt fick partiet 49 ledamöter och 626 218 röster i hela landet, dvs. 162 952 röster fler än i riksdagsvalet 2011.

Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 2015 och 2011

Sannfinländarna fick näst flest ledamöter. Mätt med antalet röster fick partiet en tredje plats med 17,6 procent av rösterna i hela landet. Jämfört med det föregående riksdagsvalet sjönk väljarstödet med 1,4 procentenheter. Partiet fick 524 054 röster och 38 riksdagsledamöter. Partiets mandat minskade med ett och rösterna med 36 021 jämfört med riksdagsvalet 2011.

Mätt med antalet ledamöter blev Samlingspartiet det tredje största partiet. Sett till antalet röster blev Samlingspartiet det näst största partiet. Samlingspartiet fick 37 mandat och 18,2 procent av rösterna. Partiet

miste 7 mandat och fick 2,2 procentenheter färre röster än i det föregående riksdagsvalet. I hela landet fick Samlingspartiet 540 212 röster, dvs. 58 926 röster färre än år 2011.

SDP föll ned till fjärde plats. Partiet fick 16,5 procent av rösterna och 34 mandat, dvs. 2,6 procentenheter och 8 mandat färre än i riksdagsvalet 2011. SDP fick 490 102 röster, dvs. 71 456 röster färre än i det föregående riksdagsvalet.

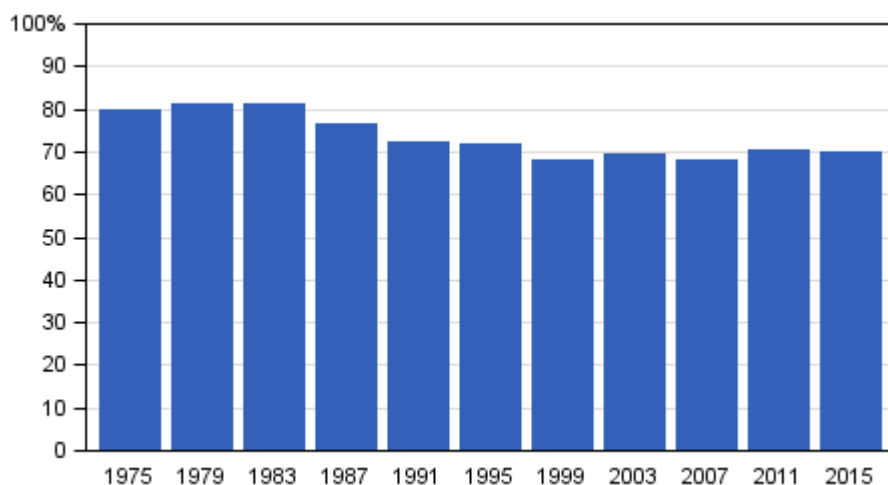
Gröna förbundet fick 8,5 procent av rösterna och 15 mandat. Partiets röstetal ökade med 1,3 procentenheter och antalet mandat med fem. Partiet gjorde ett nästan likadant resultat som i riksdagsvalet 2007. SFP fick 4,9 procent av rösterna i valet, dvs. 0,6 procentenheter fler än i det föregående riksdagsvalet. Partiet behöll sina nio mandat. Vänsterförbundet fick 7,1 procent av rösterna i valet och 12 mandat. Jämfört med det föregående riksdagsvalet minskade antalet röster med 1,0 procentenheter och antalet mandat med två. Kristdemokraterna fick 3,5 procent av rösterna, dvs. 0,5 procentenheter färre än i det föregående riksdagsvalet. KD miste ett mandat och fick nu fem ledamöter i riksdagen. I riksdagsvalet 2015 kom inget nytt parti in i riksdagen.

Valdeltagandet på samma nivå som i det föregående riksdagsvalet

Valdeltagandet bland finska medborgare som bor i Finland var 70,1 procent, dvs. 0,4 procentenheter lägre än i riksdagsvalet 2011. Valdeltagandet steg i Ålands, Lapplands, Mellersta Finlands och Uleåborgs valkretsar. Livligast röstade man i Helsingfors valkrets, där 75,1 procent av de röstberättigade röstade. Livligare än genomsnittet röstade man också i Nylands (72,4 %), Vasa (72,0 %), Egentliga Finlands (71,0 %) och Birkalands (70,5 %) valkretsar.

Antalet röstberättigade uppgick till totalt 4 463 333 personer. Antalet röstberättigade bosatta i Finland uppgick till 4 221 237 och i utlandet till 242 096. Valdeltagandet bland utlandsfinländare var 10,1 procent, vilket är 0,5 procentenheter lägre än i det förra riksdagsvalet.

Valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland i riksdagsvalen 1975–2015, %. Figuren har korrigerats.

Valdeltagandet i riksdagsvalet 1975-2015, %

År	Finska medborgare bosatta i Finland	Finska medborgare bosatta utomlands
1975	79,7	7,1
1979	81,2	6,7
1983	81,0	6,7
1987	76,4	5,8
1991	72,1	5,6
1995	71,9	6,1
1999	68,3	6,5
2003	69,7	8,8
2007	67,9	8,6
2011	70,5	10,6
2015	70,1	10,1

Statistikcentralens valresultattjänster

Statistikcentralen publicerade före valet, 10.4.2015, en bakgrundsöversikt över kandidaterna. I den granskas bl.a. kandidaternas könsfördelning, ålder, härkomst, utbildning, sysselsättning, inkomstnivå och familjeställning jämfört med motsvarande uppgifter för de röstberättigade. Översikten kompletteras i samband med publiceringen av det fastställda valresultatet 30.4.2015 med bakgrundsuppgifter om de invalda.

Statistikcentralen öppnade 21.4.2015 en avgiftsfri webbtjänst med valkartor som tillhandahåller uppgifter om riksdagsvalet på ett åskådligt sätt med hjälp av kartor och figurer. Teman är bland annat valdeltagande, det parti som fått flest röster, partiernas väljarstöd och förändringar i det samt invalda kandidater efter valkrets. Uppgifterna kan studeras på olika områdesnivåer: efter kommun, valkrets och i de största städerna efter röstningsområde. Kartornas uppgifter uppdateras med det fastställda valresultatet 30.4.2015.

Närmare uppgifter om valresultatet finns i Statistikcentralens PX-Web-databastjänst, där man kan göra egna statistiktabeller över valet. Databastabeller över de preliminära uppgifterna i riksdagsvalet produceras 21.4.2015. Databastabeller över det fastställda resultatet i riksdagsvalet publiceras 30.4.2015.

Statistikcentralen publicerar 30.4.2015 en bakgrundsanalys, där man beskriver förhandsväljarna i förhållande till de röstberättigade. Analysen baserar sig på uppgifter ur rösträttsregistret (Befolkningsregistercentralen) samt ur Statistikcentralens befolknings- och välfärdsstatistik. I rösträttsregistret görs en anteckning om varje förhandsröstande person. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits i rösträttsregistret baserar sig på statistiskt material från Statistikcentralens befolknings- och välfärdsstatistik, bl.a. på sysselsättningsstatistik, examensregistret och familjestatistik.

[Kandidaternas och invaldas analys](#)

[Webbtjänsten med valkartor](#)

[Databastabeller](#)

[Förhandsröstande](#)

Innehåll

1. Bakgrundsanalys av kandidaterna och de invalda i riksdagsvalet 2015	6
1.1. Kandidater, invalda och röstberättigade efter kön	6
1.2. Åldersstruktur.....	12
1.3. Utländsk bakgrund	16
1.4. Utbildningsnivå	18
1.5. Arbetsmarknadsställning	20
1.6. Familjeställning	25
1.7. Antalet barn	27
1.8. Inkomstnivå	29
2. Bakgrundsanalys av förhandsröstande i riksdagsvalet 2015.....	32
2.1. Ålder och kön.....	32
2.2. Huvudsaklig verksamhet, utbildning och familjeställning.....	33
2.3. Inkomstnivå	36
2.4. Utländsk bakgrund	38

Tabeller

Tabell 1. Antal av kandidaterna efter parti i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015.....	7
Tabell 2. Andelen kvinnor av röstberättigade, kandidater och invalda (efter parti) i riksdagsvalet 2003, 2007, 2011 och 2015, %.....	9
Tabell 3. Andel kvinnor av kandidater och av invalda efter valkrets i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015 samt av invalda 2015, %.....	11
Tabell 4. De röstberättigades, kandidaternas och de invaldas (partivis) genomsnittsålder efter kön i riksdagsvalet 2015.....	15
Tabell 5. Röstberättigade, kandidater och invalda efter kön och språk i riksdagsvalet 2015, %.....	16
Tabell 6. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2015, %	20
Tabell 7. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %	22
Tabell 8. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter familjeställning i riksdagsvalet 2015, %.....	27
Tabell 9. Andelar för kandidater som hörde till den högsta och lägsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % av partiets kandidater.....	31
Tabell 10. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter kön och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	33
Tabell 11. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter ålder och utbildningsnivå i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	35
Tabell 12. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter familjeställning och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	36
Tabell 13. De nedre gränserna för de röstberättigades inkomstdeciler år 2011 och 2015, euro.....	36
Tabell 14. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter kön och språk i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	38
Tabell 15. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter härkomst och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	39

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Partiernas mandat i riksdagsvalen 1983-2015	40
Tabellbilaga 2. Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 1991-2015 (%).....	40

Figurer

Figur 1. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter kön i riksdagsvalet 2015, %.....	8
Figur 2. Andel kvinnor av röstberättigade, kandidater och invalda efter valkrets i riksdagsvalet 2015, %.....	10
Figur 3. Andel samma kandidater (efter parti) i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015, % av partiets kandidater	11
Figur 4. Andel samma invalda riksdagsledamöter (efter parti) i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015, % av partiets invalda	12
Figur 5. Röstberättigades åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla röstberättigade.....	13
Figur 6. Kandidaternas åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla kandidater.....	13
Figur 7. De invaldas åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla invalda.....	14
Figur 8. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter åldersklass i riksdagsvalet 2015, %	14
Figur 9. Andel personer med främmande modersmål av röstberättigade och kandidater (partivis) samt invalda i riksdagsvalet 2015, %.....	17
Figur 10. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015, %.....	17
Figur 11. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda i riksdagsvalet 2015, %	18
Figur 12. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2015, %.....	19
Figur 13. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %	21
Figur 14. De röstberättigades och kandidaternas (partivis) relativa sysselsättningstal i riksdagsvalet 2015, de sysselsattas andel av 18–64-åringar (%).....	23
Figur 15. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter socioekonomiskt ställning i riksdagsvalet 2015, %.....	24
Figur 16. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter arbetsgivarsektor i riksdagsvalet 2015, %	25
Figur 17. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter familjeställning i riksdagsvalet 2015, %.....	26
Figur 18. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter antalet barn i riksdagsvalet 2015, %.....	28
Figur 19. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter antalet barn (barn i genomsnitt) i riksdagsvalet 2015.....	28
Figur 20. Medianen för de röstberättigades, kandidaternas (efter parti) och de invaldas disponibla penninginkomster i riksdagsvalet 2015, € per år.....	29
Figur 21. Kandidater som hörde till den högsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % (disponibla penninginkomster).....	30
Figur 22. Kandidater som hörde till den lägsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % (disponibla penninginkomster)	30
Figur 23. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	32
Figur 24. Röstberättigade och förhandsröstande efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011, %.....	34
Figur 25. Röstberättigade och förhandsröstande efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %.....	34
Figur 26. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter familjeställning i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	35
Figur 27. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter inkomstdecil i riksdagsvalen 2011 och 2015, %.....	37
Figur 28. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter inkomstdecil i riksdagsvalen 2011 och 2015, högst 65-åringar inom arbetskraften, %.....	38
Riksdagsval, kvalitetsbeskrivning.....	42

1. Bakgrundsanalys av kandidaterna och de invalda i riksdagsvalet 2015

I det följande redovisas uppgifter om röstberättigade personer i riksdagsvalet 2015, partiernas kandidater och de invalda i riksdagen utgående från olika bakgrundsuppgifter. Uppgifterna om röstberättigade personer har erhållits ur det rösträttsregister som upprättats 4.3.2015 och kandidatuppgifterna ur det kandidatregister som upprättats 19.3.2015. Uppgifterna om de invalda baserar sig på det fastställda resultatet 22.4.2015. Bakgrundsuppgifterna baserar sig på Statistikcentralens statistiska material, bl.a. på befolknings-, sysselsättnings- och familjestatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland. Partier som fått in kandidater i riksdagen i riksdagsvalet 2011 presenteras specificerat i figurerna och i tabellerna och för dem används i analysen benämningen "Riksdagspartier". Uppgifter om övriga partiers och valmansföreningars kandidater har summerats i gruppen "Övriga".

Kandidaterna skiljer sig till sin ålders- och könsstruktur från alla röstberättigade. Detta måste tas i beaktande, då kandidaterna jämförs med de röstberättigade. I tabellerna och figurerna i analysen har uppgifterna inte åldersstandardiserats. Vid en åldersstandardisering skulle skillnaden mellan kandidater och röstberättigade minska något, t.ex. då man jämför kandidaternas och de röstberättigades utbildningsnivå, huvudsakliga verksamhet, familjeställning och socioekonomiska ställning.

1.1. Kandidater, invalda och röstberättigade efter kön

Kvinnornas andel av kandidaterna och de invalda har stabiliserats på 40 procent

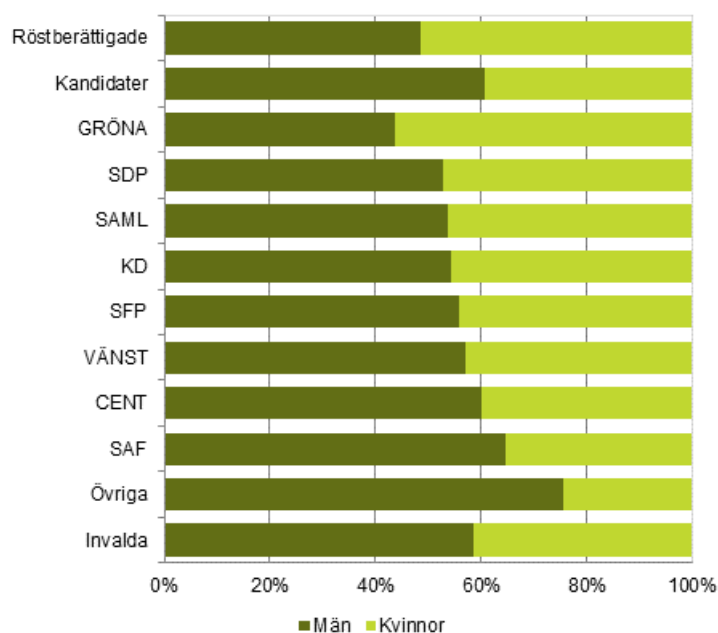
Vid valet uppställdes 2 146 kandidater, vilket är 169 kandidater färre än i det förra riksdagsvalet, men ändå 142 fler än i riksdagsvalet år 2007. I valet år 2011 ställde nästan alla riksdagspartier upp fler kandidater än år 2007. I detta val var det bara Svenska folkpartiet i Finland (SFP) och Kristdemokraterna i Finland som ställde upp fler kandidater än i det förra valet. SFP:s kandidater ökade med 25 procent från 83 till 104. (Tabell 1)

Tabell 1. Antal av kandidaterna efter parti i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015

Parti	Antalet kandidater efter parti			Förändringen från föregående val (%)	
	2007	2011	2015	2011	2015
Kandidater totalt	2 004	2 315	2 146	15,5	-7,3
Samlingspartiet SAML	225	232	214	3,1	-7,8
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	230	238	216	3,5	-9,2
Sannfinländarna SAF	168	238	215	41,7	-9,7
Centern i Finland CENT	233	233	216	0,0	-7,3
Vänsterförbundet VÄNST	208	236	216	13,5	-8,5
Gröna förbundet GRÖNA	202	228	208	12,9	-8,8
Svenska folkpartiet i Finland SFP	75	83	104	10,7	25,3
Kristdemokraterna i Finland KD	188	191	193	1,6	1,0
Övriga	475	636	564	33,9	-11,3

Av kandidaterna var 1 301 män och 845 kvinnor. Av riksdagspartierna ställde Sannfinländarna (35,3 %) och Centern i Finland (39,8 %) upp relativt sett minst kvinnliga kandidater i valet år 2015. Av riksdagspartierna var Sannfinländarna det enda partiet som låg under den genomsnittliga andelen för kvinnor (39,4 %). Flest kvinnliga kandidater hade Gröna förbundet (56,3 %) och Finlands Socialdemokratiska Parti (47,2 %). Bara Gröna förbundet hade fler kvinnliga än manliga kandidater. Av de röstberättigade är kvinnorna i majoritet, dvs. 51,5 procent. (Figur 1, Tabell 2)

Figur 1. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter kön i riksdagsvalet 2015, %

Andelen kvinnor av kandidaterna har varit på samma nivå under hela 2000-talet, dvs. en aning under 40 procent. Andelen kvinnliga kandidater hos Sannfinländarna har ökat med tio procentenheter från år 2003. Trots detta var de kvinnliga kandidaternas andel hos Sannfinländarna det lägsta av alla riksdagspartier. Jämfört med förra valet ökade andelen kvinnliga kandidater utöver hos Sannfinländarna också hos Samlingspartiet, SDP, Gröna förbundet och Kristdemokraterna.

I riksdagsvalet invaldes 117 män och 83 kvinnor. Andelen kvinnor av de invalda är 41,5 procent, vilket är ett par procentenheter högre än andelen kvinnor av kandidaterna. I valet år 2007 steg kvinnornas andel av de invalda till över 40 procent och har därefter stabiliserats på denna nivå. Jämfört med valet år 2011 valdes dock en procentenhet färre kvinnor till riksdagen.

Relativt sett flest kvinnor invaldes bland Kristdemokraterna, SDP och Vänsterförbundet. I alla dessa partier var över hälften av de invalda kandidaterna kvinnor. De minsta andelarna kvinnor av de invalda fanns bland Centern (28,6 %), Sannfinländarna (31,6 %) och SFP (33,3 %).

Vänsterförbundet och SDP har profilerat sig som partier för kvinnor. I valet år 2003 var 26 procent av Vänsterförbundets invalda kvinnor och i valet år 2007 bara 17 procent. Ett klart kliv framåt skedde i valet år 2011 då kvinnornas andel av partiets invalda redan var över 40 procent. Nu var andelen nästan 60 procent. En liknande trend har också funnits bland SDP:s invalda, medan Gröna förbundet uppvisar en motsatt trend. Då nästan 80 procent av Gröna förbundets invalda var kvinnor i valet år 2003 har nu kvinnornas andel sjunkit under 50 procent. I små partier, såsom SFP och Kristdemokraterna kan slumpmässigheten orsaka betydande variationer i könsandelarna.

Tabell 2. Andelen kvinnor av röstberättigade, kandidater och invalda (efter parti) i riksdagsvalet 2003, 2007, 2011 och 2015, %

Parti	2003	2007	2011	2015
Röstberättigade	51,7	51,6	51,6	51,5
Kandidater	39,8	39,9	39,0	39,4
Samlingspartiet SAML	49,1	44,0	44,8	46,3
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	48,0	49,1	43,3	47,2
Sannfinländarna SAF	24,6	25,0	33,2	35,3
Centern i Finland CENT	41,5	43,8	41,2	39,8
Vänsterförbundet VÄNST	44,6	45,7	43,6	43,1
Gröna förbundet GRÖNA	52,2	52,5	51,8	56,3
Svenska folkpartiet i Finland SFP	41,6	45,3	44,6	44,2
Kristdemokraterna i Finland KD	40,9	39,4	42,9	45,6
Övriga	28,1	28,2	28,5	24,5
Invalda	37,5	42,0	42,5	41,5
Samlingspartiet SAML	37,5	40,0	34,1	43,2
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	45,3	55,6	64,3	61,8
Sannfinländarna SAF	0,0	20,0	28,2	31,6
Centern i Finland CENT	23,6	29,4	34,3	28,6
Vänsterförbundet VÄNST	26,3	17,6	42,9	58,3
Gröna förbundet GRÖNA	78,6	66,7	50,0	46,7
Svenska folkpartiet i Finland SFP	50,0	55,6	55,6	33,3
Kristdemokraterna i Finland KD	42,9	57,1	50,0	60,0

Minst kvinnliga kandidater i Vasa och Laplands valkretsar

I valet 2015 fanns det minst kvinnliga kandidater i Laplands och Vasa valkretsar, dvs. omkring 36 procent. I Vasa valkrets var de kvinnliga kandidaternas andel på samma nivå också i valen år 2007 och 2011. I

Lapplands valkrets ökade de kvinnliga kandidaternas andel med ett par procentenheter jämfört med valet år 2011, men var dock tre procentenheter lägre jämfört med valet år 2007. (Figur 2, Tabell 3)

Av valkretsarna i Fasta Finland var de kvinnliga kandidaternas andel högst i Tavastlands valkrets (42,5 %). Också i Helsingfors, Egentliga Finlands, Mellersta Finlands och Uleåborgs valkretsar var andelen kvinnliga kandidater över 40 procent. Av de sju kandidaterna i Ålands valkrets var fyra kvinnor, dvs. 57 procent.

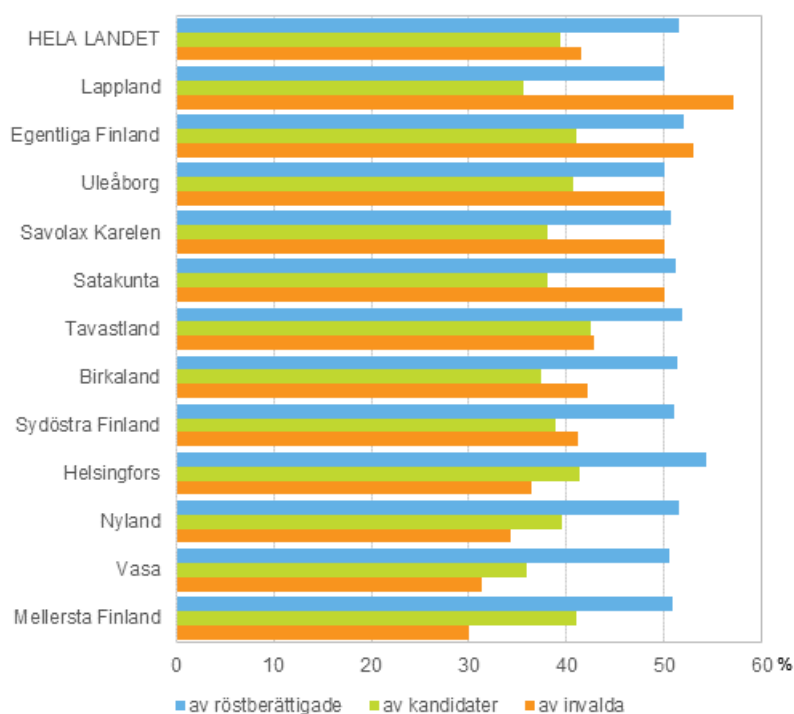
I nästan alla valkretsar är majoriteten av de röstberättigade kvinnor. Den kvinnliga majoriteten är störst i Helsingfors valkrets där 54,3 procent av de röstberättigade är kvinnor. I Uleåborgs och Lapplands valkretsar finns det nästan lika många röstberättigade kvinnor som män.

Bland kandidaterna var underrepresentationen av kvinnor störst i Vasa, Lapplands och Birkalands valkretsar, där andelen kvinnliga kandidater var över 14 procentenheter mindre än andelen kvinnor av de röstberättigade. I Tavastlands, Mellersta Finlands och Uleåborgs valkretsar var denna skillnad minst, dvs. under 10 procentenheter.

Relativt sett flest invalda kvinnor i Lapplands och egentliga Finlands valkretsar

Fler kvinnor än män invaldes från Lapplands och Egentliga Finlands valkretsar. Från Satakunta, Savolax-Karelen och Uleåborgs valkretsar invaldes lika många kvinnor och män. Relativt sett minst kvinnor valdes in i riksdagen från Mellersta Finlands och Vasa valkretsar, kvinnornas andel av de invalda var bara omkring 30 procent. Man bör dock beakta att slumpmässigheten kan påverka könsandelarna i betydande grad i de små valkretsarna.

Figur 2. Andel kvinnor av röstberättigade, kandidater och invalda efter valkrets i riksdagsvalet 2015, %

Landskapet Ålands valkrets ingår inte i figuren på grund av få kandidater

Tabell 3. Andel kvinnor av kandidater och av invalda efter valkrets i riksdagsvalet 2007, 2011 och 2015 samt av invalda 2015, %¹⁾

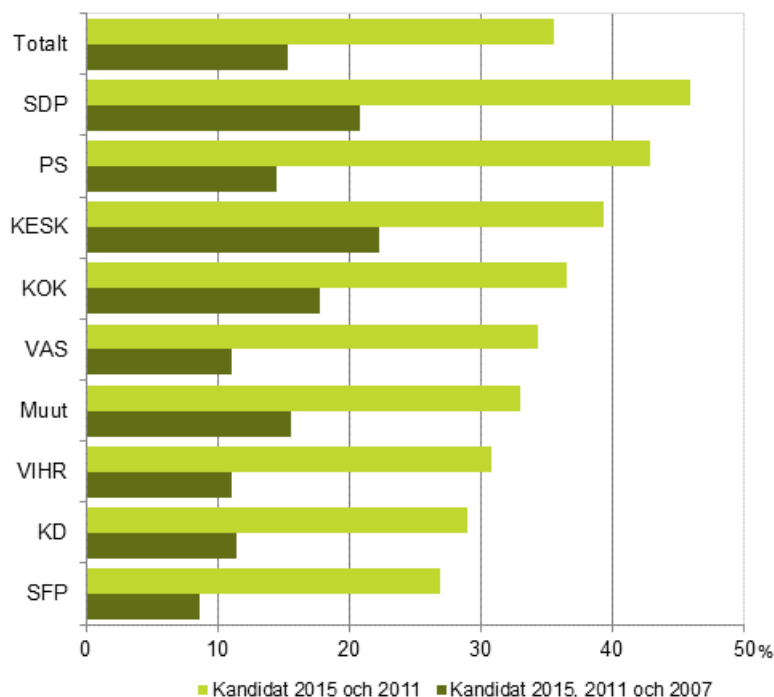
Valkrets	Andelen kvinnor av kandidaterna (%)			Andelen kvinnor av de invalda (%)		
	2007	2011	2015	2007	2011	2015
Hela landet	39,9	39,0	39,4	42,0	42,5	41,5
Helsingfors	40,8	40,8	41,3	61,9	42,9	36,4
Nyland	42,6	40,9	39,6	50,0	48,6	34,3
Egentliga Finland	39,6	40,3	41,0	41,2	47,1	52,9
Satakunta	37,4	40,2	38,1	22,2	33,3	50,0
Tavastland	39,0	38,6	42,5	42,9	42,9	42,9
Birkaland	44,1	36,7	37,4	27,8	44,4	42,1
Sydöstra Finland	37,1	36,3	38,9	44,4	38,9	41,2
Savolax-Karelen	41,0	40,7	38,1	25,0	33,3	50,0
Vasa	36,1	36,1	35,9	41,2	35,3	31,3
Mellersta Finland	37,9	41,8	40,9	50,0	60,0	30,0
Uleåborg	37,2	38,5	40,6	38,9	33,3	50,0
Lappland	38,6	33,3	35,6	28,6	42,9	57,1

1) Landskapet Ålands valkrets ingår inte i tabellen på grund av få kandidater

En tredjedel av kandidaterna uppställda också år 2011

Drygt en tredjedel av kandidaterna i riksdagsvalet år 2015 var också uppställda som kandidater i valet år 2011 och ungefär 15 procent var uppställda både i valet år 2011 och år 2007. Av riksdagspartierna hade SDP (45,8 %) och Sannfinländarna (42,8 %) den största andelen samma kandidater som i det förra valet. Den minsta andelen samma kandidater hade SFP (26,9 %) och Kristdemokraterna (29,0 %). SFP och Kristdemokraterna är de enda partierna där antalet kandidater ökade jämfört med det förra valet, SFP med t.o.m. en fjärdedel. (Figur 3)

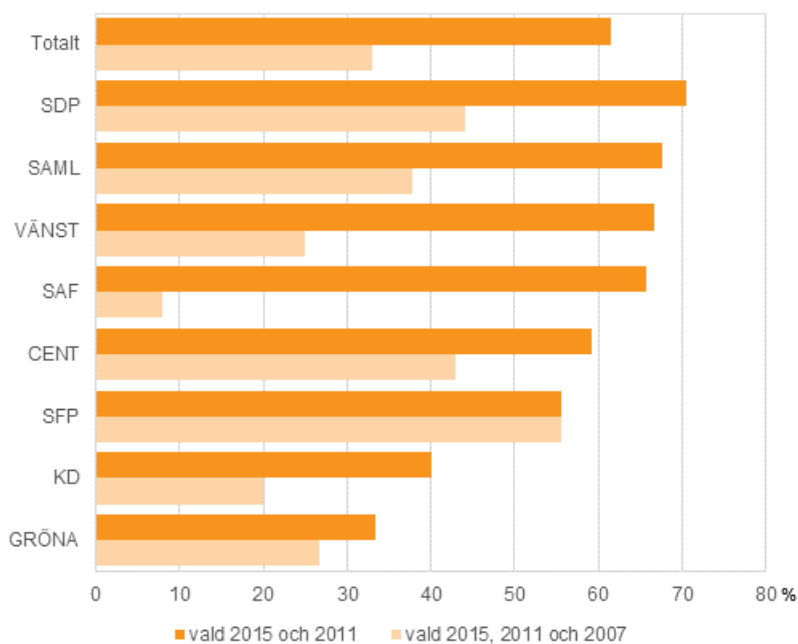
Figur 3. Andel samma kandidater (efter parti) i riksdagsvalet 2007, 2011 och 2015, % av partiets kandidater

En tredjedel av dem som valdes in i riksdagen också invalda i de två föregående valen

Av dem som valdes in i riksdagen invaldes 61,5 procent också i riksdagsvalet år 2011. Relativt sett mest samma invalda hade valets förlorare SDP (70,6 %) medan relativt sett minst samma invalda fanns bland Gröna förbundets kandidater, som åter hörde till valets vinnare. En tredjedel av den nya riksdagens ledamöter har också invalts i de två föregående valen. (Figur 4).

Figur 4. Andel samma invalda riksdagsledamöter (efter parti) i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015, % av partiets invalda

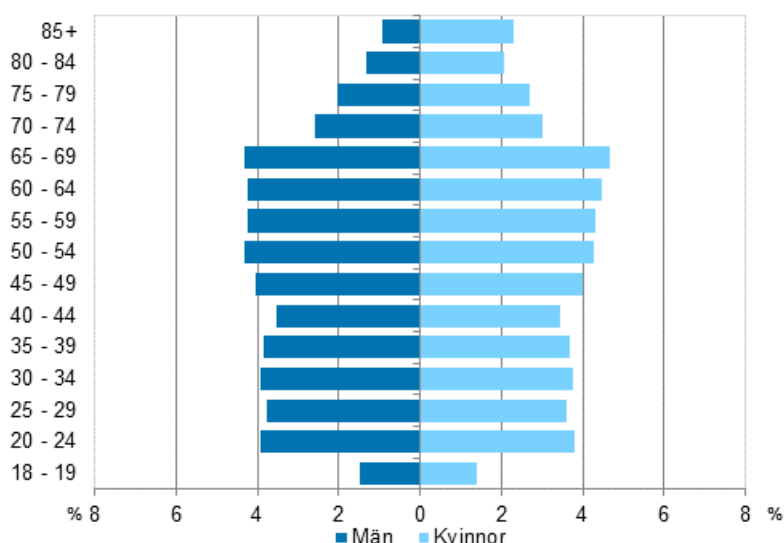
1.2. Åldersstruktur

Kandidaterna i genomsnitt 4,5 år yngre än de röstberättigade

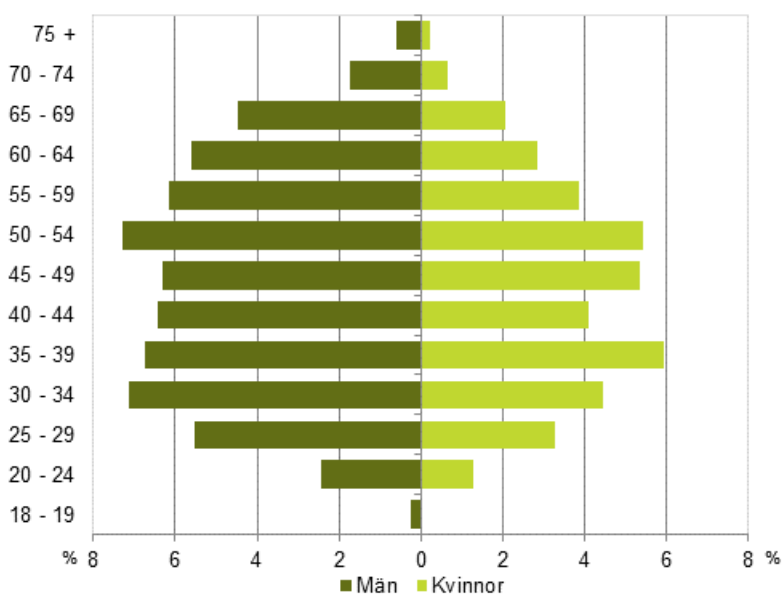
De manliga kandidaternas genomsnittliga ålder var 46,1 år och de kvinnliga kandidaternas 45,2 år. De kvinnliga kandidaterna var i genomsnitt ungefär sex år yngre än de kvinnliga röstberättigade, de manliga kandidaterna var något under tre år yngre. De röstberättigades genomsnittliga ålder har stigit med något under ett år från föregående riksdagsval. Männens genomsnittliga ålder på valdagen var nu 48,9 år och kvinnornas 51,5 år.

Kandidaternas åldersstruktur avviker från de röstberättigades (figuren 5 och 6). Ålderspyramiden liknar varken i den ena eller i den andra gruppen längre någon pyramid. Pyramiden för de röstberättigade är jämntjock ända till 70-åringarna och efter det minskar åldersklasserna kraftigt. I kandidaternas pyramid är majoriteten i alla åldersklasser män, dessutom saknas både de yngsta och de äldsta åldersklasserna. Flest manliga kandidater finns bland 30–34-åringarna och bland 50–54-åringarna. De kvinnliga kandidaternas tyngdpunkt ligger däremot i åldersklasserna 35–39-åringar och 45–54-åringar.

Figur 5. Röstberättigades åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla röstberättigade

Figur 6. Kandidaternas åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla kandidater

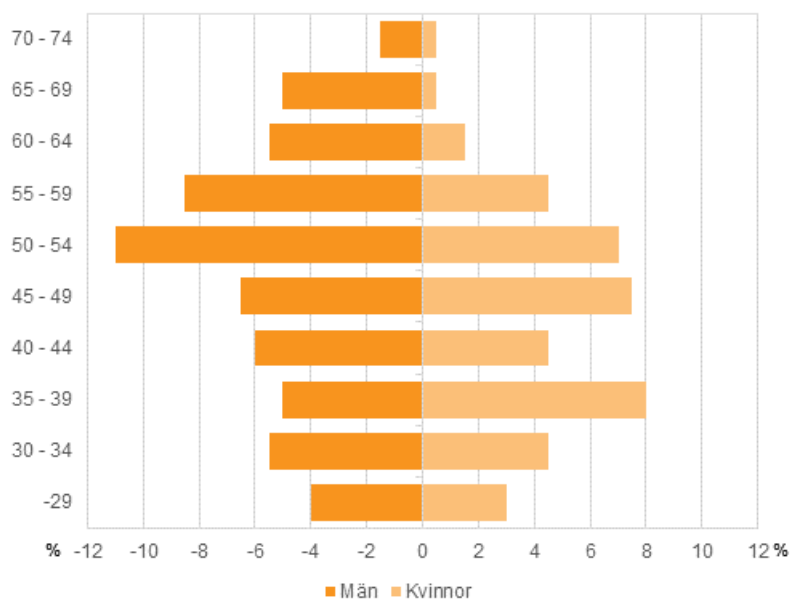
Kvinnorna i majoritetet bland riksdagsledamöter under 50 år

De män som invaldes i riksdagen är klart äldre än de invalda kvinnorna. Genomsnittsåldern för de invalda männen är 49,1 år och för de invalda kvinnorna 44,4 år. Flest män finns i åldersklassen 50–54 år (11,0 % av alla invalda) och flest kvinnor i åldersklassen 35–39 år (8 % av alla invalda). I den övre delen av åldersspannet, av dem som fyllt 60 år, är bara 17,2 procent kvinnor. Bland ledamöter under 50 år finns det däremot en knapp kvinnlig majoritet: 50,5 procent av ledamöterna under 50 år är kvinnor.

Nu invaldes betydligt fler ledamöter under 35 år än i de två föregående valen. Av de invalda är 17 procent under 35 år, medan de ungas andel har varit 12–13 procent i de två föregående valen.

Äldre än genomsnittet är Kristdemokraternas och Centerns invalda riksdagsledamöter. Genomsnittsåldern för Kristdemokraternas invalda är 52,6 år och för Centerns invalda 51,0 år. (Tabell 4, figur 6 och 7)

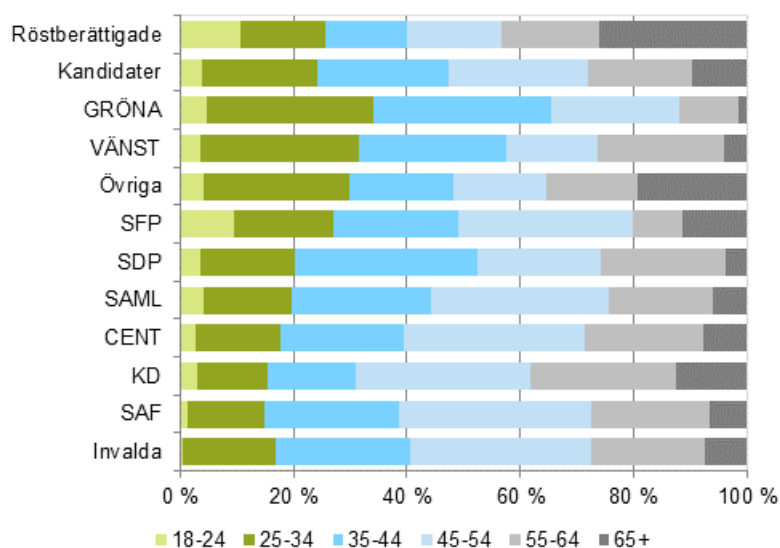
Figur 7. De invaldas åldersfördelning efter kön i riksdagsvalet 2015, % av alla invalda

Kristdemokraternas kandidater de äldsta

Bland riksdagspartierna hade Kristdemokraterna de äldsta kandidaterna: kandidaternas genomsnittliga ålder var 49,7 år och andelen kandidater som fyllt 65 år är 12,2 procent. De yngsta kandidaterna fanns hos Gröna förbundet. Av Gröna förbundets kandidater var omkring en tredjedel yngre än 35 år och kandidaternas genomsnittliga ålder var 40,6 år. Av alla kandidater var omkring en fjärdedel yngre än 35 år och omkring tio procent 65 år eller äldre. (Figur 8, Tabell 4)

Figur 8. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter åldersklass i riksdagsvalet 2015, %

Tabell 4. De röstberättigades, kandidaternas och de invaldas (partivis) genomsnittsålder efter kön i riksdagsvalet 2015

Parti	Totalt	Män	Kvinnor
Röstberättigade	50,3	48,9	51,5
Kandidater	45,8	46,1	45,2
Samlingspartiet SAML	45,5	46,5	44,3
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	44,6	45,6	43,5
Sannfinländarna SAF	47,3	48,6	44,9
Centern i Finland CENT	47,1	48,1	45,5
Vänsterförbundet VÄNST	43,3	43,6	42,8
Gröna förbundet GRÖNA	40,6	40,8	40,4
Svenska folkpartiet i Finland SFP	44,5	45,4	43,3
Kristdemokraterna i Finland KD	49,7	50,4	48,9
Övriga	47,0	45,7	51,0
Invalda	47,2	49,1	44,4
Samlingspartiet SAML	47,1	51,3	41,4
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	46,6	50,5	44,2
Sannfinländarna SAF	46,2	45,3	48,3
Centern i Finland CENT	51,0	53,3	45,4
Vänsterförbundet VÄNST	43,7	52,6	37,3
Gröna förbundet GRÖNA	41,7	38,6	45,1
Svenska folkpartiet i Finland SFP	45,4	43,2	..
Kristdemokraterna i Finland KD	52,6
Övriga

1.3. Utländsk bakgrund

Svenska folkpartiet har flest kandidater med främmande modersmål

Relativt sett fanns det något fler personer med ett främmande språk som modersmål bland kandidaterna än bland de röstberättigade. Av kandidaterna hade 2,2 procent ett främmande modersmål, medan 1,7 procent av de röstberättigade har ett främmande språk som modersmål (tabell 5). Jämfört med riksdagsvalet år 2011 minskade andelen kandidater med ett främmande modersmål något, även om andelen personer med främmande modersmål har ökat bland de röstberättigade. Över hälften av kandidaterna med ett främmande modersmål kandiderade i Helsingfors eller Nylands valkrets.

Också när det gäller svenskspråkiga var andelen kandidater något fler än andelen röstberättigade. Av de röstberättigade har 5,3 procent svenska som modersmål och av kandidaterna 6,6 procent. I Fasta Finland koncentrerades de svenskspråkiga kandidaterna till Vasa, Nylands och Helsingfors valkretsar.

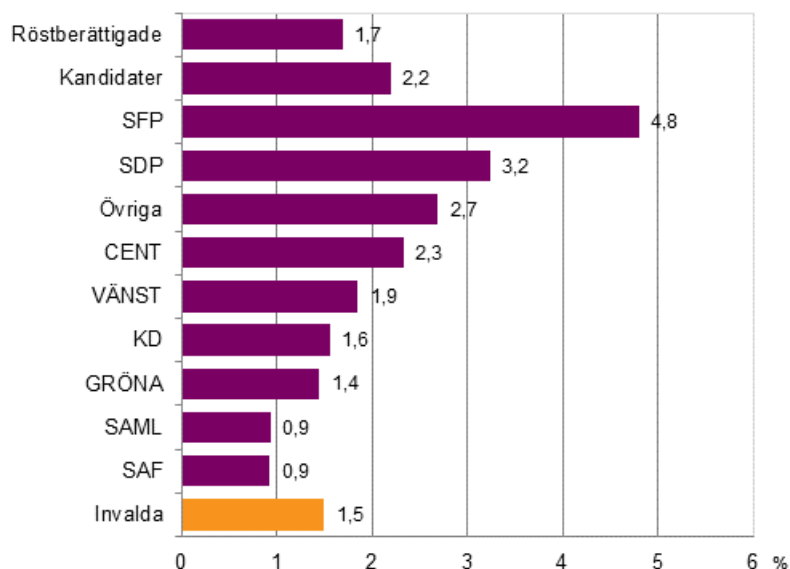
Flest kandidater med främmande modersmål hade SFP, nästan fem procent, och SDP 3,2 procent (figur 9). Minst kandidater med främmande modersmål hade däremot Sannfinländarna och Samlingspartiet, dvs. mindre än en procent av alla kandidater.

Av de invalda har 1,5 procent ett främmande språk som modersmål och 8,0 procent är svenskspråkiga (tabell 5). De förras andel av alla invalda är något mindre än deras andel av de röstberättigade. De svenskspråkigas andel är däremot något större än deras andel av befolkningen.

Tabell 5. Röstberättigade, kandidater och invalda efter kön och språk i riksdagsvalet 2015, %

	Totalt	Män	Kvinnor
Röstberättigade	100,0	100,0	100,0
Finska, samiska	92,9	92,9	92,9
Svenska	5,3	5,5	5,2
Annat språk	1,7	1,6	1,9
Kandidater	100,0	100,0	100,0
Finska, samiska	91,3	91,4	91,1
Svenska	6,6	6,4	6,9
Annat språk	2,2	2,2	2,0
Invalda	100,0	100,0	100,0
Finska, samiska	90,5	90,6	90,4
Svenska	8,0	8,5	7,2
Annat språk	1,5	0,9	2,4

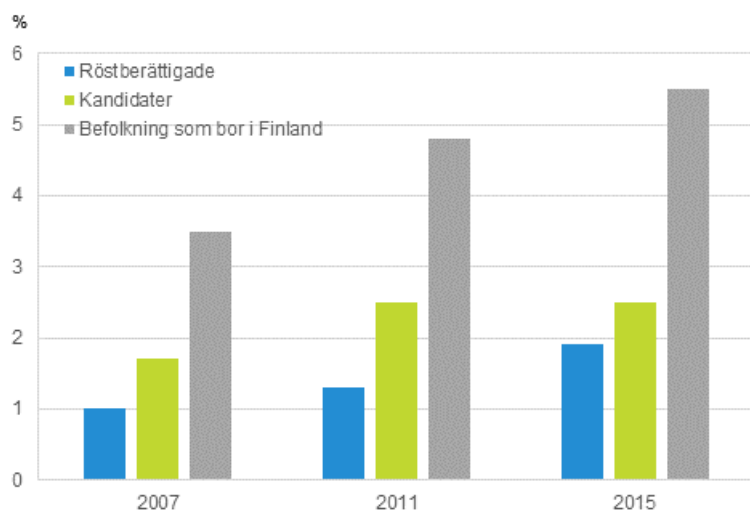
Figur 9. Andel personer med främmande modersmål av röstberättigade och kandidater (partivis) samt invalda i riksdagsvalet 2015, %

Av kandidaterna är 2,5 procent av utländsk härkomst

Man kan också granska befolkningen med utländsk bakgrund efter personens härkomst. Till personer med utländsk härkomst räknas personer vars båda föräldrar (eller enda förälder) är födda utomlands. I riksdagsvalet 2015 var 2,5 procent av kandidaterna av utländsk härkomst och av röstberättigade något under två procent. Andelen personer med utländsk härkomst ökade något både bland kandidaterna och de röstberättigade. Andelen personer av utländsk härkomst av alla personer bosatta i Finland är dock större eftersom bara finska medborgare är röstberättigade och får kandidera i riksdagsval. Av befolkningen som var bosatt i Finland år 2007 hade 3,5 procent utländsk härkomst och i slutet av år 2014 var andelen 5,5 procent. (Figur 10)

Figur 10. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade och kandidater i riksdagsvalen 2007, 2011 och 2015, %

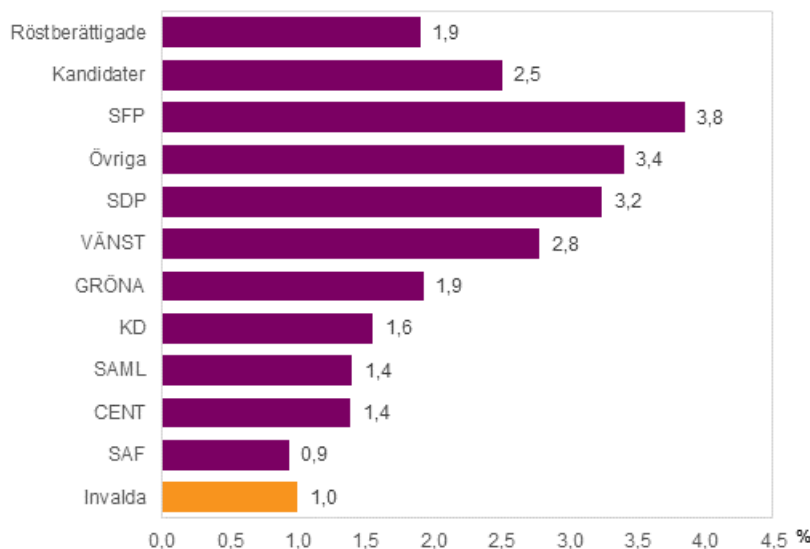
I fråga om befolkningen bosatt i Finland är den senaste uppgiften från i slutet av år 2014

Av riksdagspartierna hade SFP (3,8 %), SDP (3,2 %) och Vänsterförbundet (2,8 %) flest kandidater med utländsk härkomst. Av partierna utanför riksdagen hade omkring sex procent av Finlands Kommunistiska

Partis kandidater och något över tre procent av Självständighetspartiets kandidater utländsk härkomst. Av riksdagspartierna hade Sannfinländarna minst kandidater med utländsk härkomst, dvs. något under en procent av kandidaterna. (Figur 11)

En procent av de invalda har utländsk härkomst.

Figur 11. Andel personer med utländsk härkomst av röstberättigade, kandidater (partisvis) och invalda i riksdagsvalet 2015, %

1.4. Utbildningsnivå

Riksdagskandidaterna hade allt högre utbildning

Riksdagskandidaterna var en högt utbildad grupp. Nästan hälften av kandidaterna hade högskoleexamen, men bara omkring 20 procent av de röstberättigade. Av alla kandidater hade 9,1 procent bara utbildning på grundnivå, men av de röstberättigade är andelen 27,2 procent. (Figur 12, Tabell 6)

Kandidaternas utbildningsnivå har stigit för varje val. I valet år 2007 hade omkring 14 procent av kandidaterna enbart utbildning på grundnivå, i valet år 2015 är andelen något under tio procent. På motsvarande sätt har andelen kandidater som avlagt högskoleexamen stigit med omkring tio procentenheter från valet år 2007, dvs. från 39,4 procent till 48,7 procent.

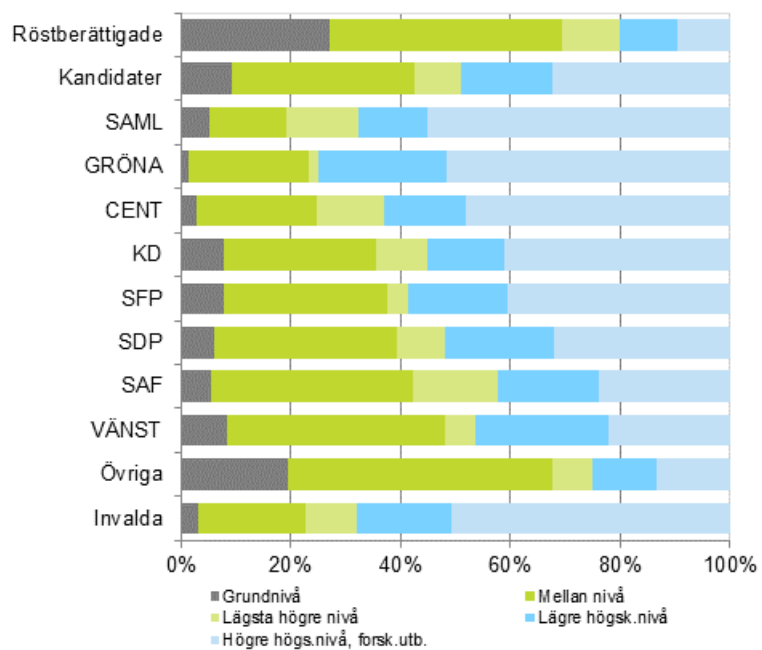
Högst utbildade var Samlingspartiets kandidater, av dem hade 55 procent högre högskoleexamen eller examen på forskarutbildningsnivå. Andelen kandidater som avlagt examen på denna nivå var lägst hos Vänsterförbundet (22,2 %) och Sannfinländarna (23,7 %).

Av de invalda har 70 procent examen på högskolenivå

Till riksdagsledamöter väljs högt utbildade personer. Av de invalda har nästan 70 procent avlagt examen på högskolenivå, medan andelen av alla kandidater är omkring hälften och av de röstberättigade omkring 20 procent. Examen enbart på grundnivå har bara 3,5 procent av de invalda. Av kandidaterna och alla röstberättigade hade 9,1 procent resp. omkring 27,2 procent avlagt examen enbart på grundnivå.

Kvinnorna är numera mer utbildade än männen, särskilt i de yngre åldersklasserna. Detsamma gäller också i den nya riksdagen. Av de kvinnliga riksdagsledamöterna har omkring 76 procent avlagt examen på högskolenivå och av de manliga riksdagsledamöterna 63 procent.

Figur 12. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2015, %

Tabell 6. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter utbildningsnivå i riksdagsvalet 2015, %

Parti	Totalt	Grund-nivå	Mellan-nivå	Lägsta högre nivå	Lägre högsk. nivå	Högre högsk.nivå, forsk.utb.
Röstberättigade	100,0	27,2	42,2	10,7	10,3	9,6
Kandidater	100,0	9,1	33,3	8,6	16,6	32,4
Samlingspartiet SAML	100,0	5,1	14,0	13,1	12,6	55,1
Gröna förbundet GRÖNA	100,0	1,4	21,7	1,9	23,2	51,7
Centern i Finland CENT	100,0	2,8	22,0	12,1	15,0	48,1
Kristdemokraterna i Finland KD	100,0	7,8	27,6	9,4	14,1	41,1
Svenska folkpartiet i Finland SFP	100,0	7,7	29,8	3,8	18,3	40,4
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	100,0	6,0	33,3	8,8	19,9	31,9
Sannfinnländarna SAF	100,0	5,6	36,7	15,3	18,6	23,7
Vänsterförbundet VÄNST	100,0	8,3	39,8	5,6	24,1	22,2
Övriga	100,0	19,5	48,2	7,2	11,8	13,3
Invalda	100,0	3,0	19,6	9,5	17,1	50,8
<i>Män</i>	100,0	5,2	22,4	10,3	18,1	44,0
<i>Kvinnor</i>	100,0	0,0	15,7	8,4	15,7	60,2

1.5. Arbetsmarknadsställning

Största delen av kandidaterna i arbetslivet

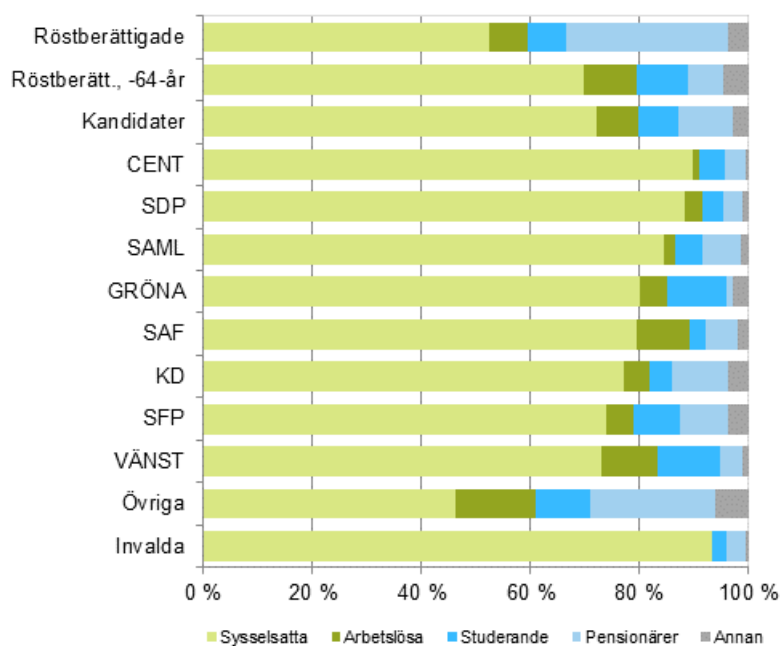
Största skillnaden mellan kandidaternas och de röstberättigades huvudsakliga verksamhet är andelarna sysselsatta och pensionärer. Den senaste statistiska uppgiften är från slutet av år 2013. Av alla röstberättigade var något över hälften sysselsatta, medan över 70 procent av kandidaterna var sysselsatta. Bland de röstberättigade är pensionärerna däremot betydligt fler än bland kandidaterna, dvs. omkring 30 procent. Var tionde av kandidaterna var pensionär. Skillnaden beror till största delen på åldersstrukturen. Av kandidaterna hade mindre än 10 procent fyllt 65 år, medan motsvarande andel bland de röstberättigade är 26 procent. Om man jämför kandidaterna med röstberättigade som är under 65 år minskar skillnaden mellan kandidater och röstberättigade.

Nästan 90 procent av Centerns och SDP:s kandidater var sysselsatta. Också av Samlingspartiets, Gröna förbundets och Sannfinnländarnas kandidater var mer än 80 procent sysselsatta. Av riksdagspartierna hade Vänsterförbundet (73,1 %) den minsta andelen sysselsatta av kandidaterna. Pensionärernas andel var synnerligen stor bland kandidaterna utanför riksdagspartierna. Av riksdagspartierna hade Kristdemokraterna och SFP flest pensionärskandidater. (Figur 13, Tabell 7)

Det fanns ungefär lika mycket studerande och arbetslösa bland både röstberättigade och kandidater. Vänsterförbundet och Gröna förbundet hade det största antalet studerande bland kandidaterna och Vänsterförbundet och Sannfinländarna det största antalet arbetslösa.

Av de invalda var nästan alla, dvs. 93,5 procent, sysselsatta i slutet av år 2012. Av de invalda var 3,5 procent pensionärer och 2,5 procent studerande.

Figur 13. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %

Tabell 7. Röstberättigade, kandidater (partivisa) och invalda efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %

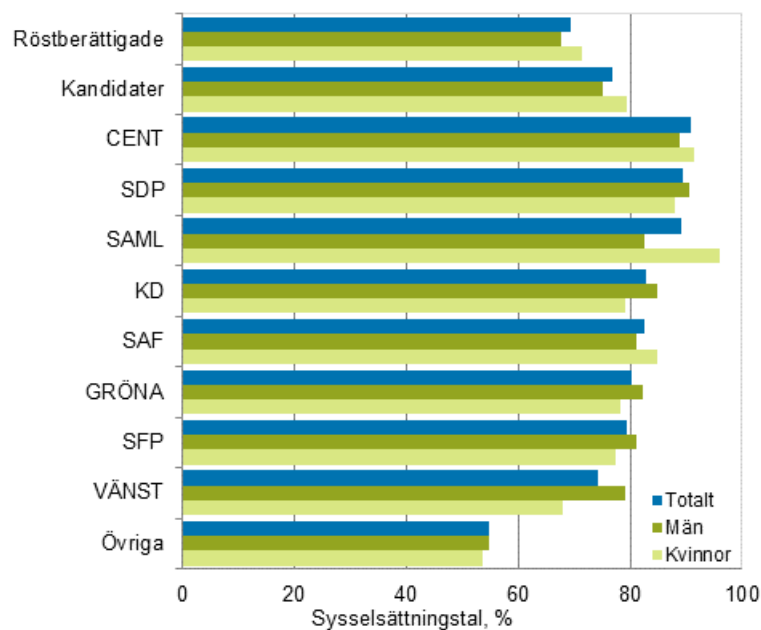
Parti	Totalt	Sysselsatta	Arbetslösa	Studerande	Pensionärer	Övriga
Röstberättigade	100,0	52,4	7,1	7,0	29,9	3,7
Röstberättigade, 18–64-åriga	100,0	69,9	9,6	9,5	6,5	4,5
Kandidater	100,0	72,2	7,7	7,3	10,0	2,9
Centern i Finland CENT	100,0	89,7	1,4	4,7	3,7	0,5
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	100,0	88,4	3,2	3,7	3,7	0,9
Samlingspartiet SAML	100,0	84,6	1,9	5,1	7,0	1,4
Gröna förbundet GRÖNA	100,0	80,2	4,8	11,1	1,0	2,9
Sannfinländarna SAF	100,0	79,5	9,8	2,8	6,0	1,9
Kristdemokraterna i Finland KD	100,0	77,1	4,7	4,2	10,4	3,6
Svenska folkpartiet i Finland SFP	100,0	74,0	4,8	8,7	8,7	3,8
Vänsterförbundet VÄNST	100,0	73,1	10,2	11,6	4,2	0,9
Övriga	100,0	46,2	14,9	9,9	23,1	5,9
Invalda	100,0	93,5	0,0	2,5	3,5	0,5

Högsta relativa sysselsättningstal bland Centern, SDP:s och Samlingspartiets kandidater

Det relativa sysselsättningstalet beskriver de sysselsattas andel av befolkningen i en viss ålder, oftast används åldersklassen 15–64 år. Här har det relativa sysselsättningstalet beräknats på basis av 18–64-åringar. De röstberättigades relativa sysselsättningstal är 69,6 procent (figur 14). Kandidaternas sysselsättning låg på en klart högre nivå. Det relativa sysselsättningstalet för alla kandidater var 77,1 procent. Det högsta relativa sysselsättningstalet hade Centerns, SDP:s och Samlingspartiets kandidater: omkring 90 procent. Det lägsta relativa sysselsättningstalet av riksdagspartierna hade Vänsterförbundet, 74,4 procent.

Kvinnornas sysselsättning ligger oftast på en högre nivå. De röstberättigade kvinnornas relativa sysselsättningstal är 3,7 procentenheter högre än männens och de kvinnliga kandidaternas 4,1 procentenheter högre än de manliga kandidaternas. Det finns dock skillnader mellan partierna. Kvinnornas relativa sysselsättningstal var högre än männens bland Samlingspartiets, Sannfinländarnas och Centerns kandidater. Det relativa sysselsättningstalet för Samlingspartiets kvinnliga kandidater var allra högst, nästan 96 procent.

Figur 14. De röstberättigades och kandidaternas (partisvis) relativa sysselsättningstal i riksdagsvalet 2015, de sysselsattas andel av 18–64-åringar (%)

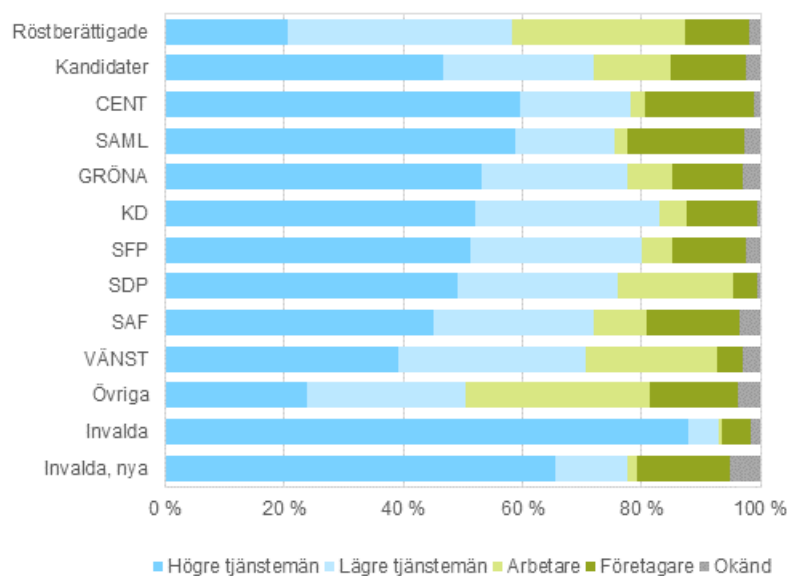
En stor del av de sysselsatta kandidaterna var tjänstemän

Av de sysselsatta kandidaterna var ungefär 70 procent tjänstemän. Av de röstberättigade sysselsatta hör omkring 58 procent till denna grupp. Flest tjänstemän fanns det bland Kristdemokraternas och SFP:s kandidater (omkring 80 procent). I alla riksdagspartier var tjänstemännens andel av kandidaterna större än tjänstemännens andel av de röstberättigade. Däremot fanns det klart färre tjänstemän som kandidater för partier utanför riksdagen och för valmansföreningar. (Figur 13)

Av de röstberättigade är var tionde företagare, av kandidaterna något fler (13 %). Flest kandidater med företagarbakgrund hade Samlingspartiet, Centern och Sannfinländarna. Av de röstberättigade är 29 procent arbetare till sin socioekonomiska ställning. Av kandidaterna hör en betydligt mindre andel till den här gruppen (12,9 %). Flest arbetare fanns det bland Vänsterförbundets och SDP:s kandidater. Andelen arbetare av kandidaterna utanför riksdagspartierna låg mycket nära andelen av de röstberättigade.

Av de invalda är nästan 90 procent högre tjänstemän. Fem procent har företagarbakgrund och 0,6 procent jobbar i arbetaryrken. Också av de nya invalda är majoriteten högre tjänstemän, dvs. mer än två tredjedelar. (Figur 15)

Figur 15. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter socioekonomiskt ställning i riksdagsvalet 2015, %

Staten sysselsatte fler kandidater än röstberättigade

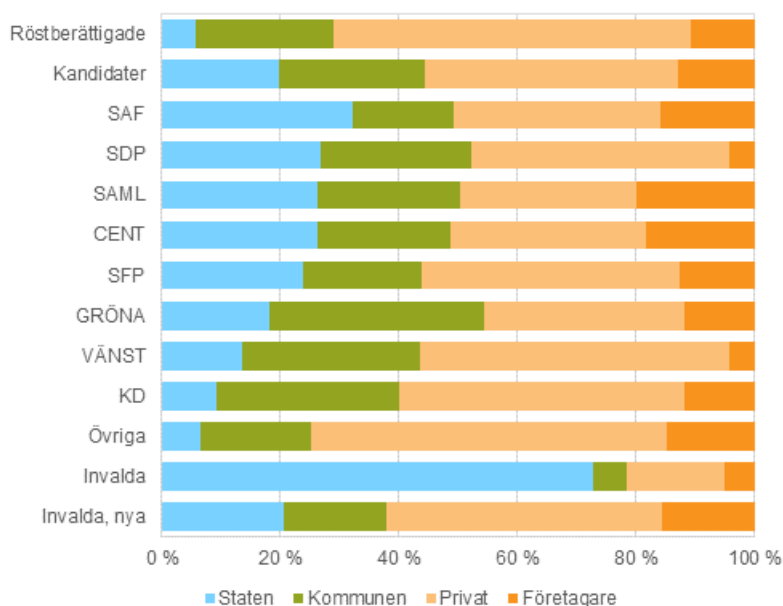
Av de kandidater som var med i arbetslivet arbetar 45 procent inom den offentliga sektorn. Inom den kommunala sektorn arbetade ungefär lika många av de röstberättigade och av kandidaterna. Däremot sysselsatte den statliga sektorn betydligt fler riksdagskandidater än röstberättigade. Då omkring sex procent av alla röstberättigade arbetar inom staten, var kandidaternas andel nästan en femtedel. Förklaringen är till stor del att det bland kandidaterna fanns 159 sittande riksdagsledamöter, vars arbetsgivarsektor var staten. Om man granskar enbart de kandidater som inte var riksdagsledamöter så accentueras andelen löntagare inom den statliga sektorn också i det fallet: av de nya kandidaterna arbetade 10,6 procent inom staten. (Figur 16)

Det finns mycket stora partivisa variationer i fråga om kandidaternas arbetsgivarsektor. Den största andelen kandidater som arbetade inom den statliga sektorn har Sannfinländarna (32,2 %) och den minsta Kristdemokraterna (9,2 %). Inom den kommunala sektorn arbetade flest kandidater för Gröna förbundet (36,3 %) och inom den privata sektorn flest kandidater för Vänsterförbundet (52,1 %). Den största andelen företagare bland kandidaterna hade för sin del Samlingspartiet (19,8 %) och Centern (18,3 %).

Över hälften av de nya invalda kommer från den privata sektorn

Majoriteten av de invalda, dvs. över 70 procent arbetar inom den statliga sektorn, vilket förklaras av att sittande ledamöter valts in på nytt. Däremot kommer största delen av de nya riksdagsledamöterna från den privata sektor, dvs. är löntagare (46,6 %) eller företagare (15,5 %). Av de nya riksdagsledamöterna är 19,0 procent löntagare inom den statliga sektorn och 17,7 procent löntagare inom den kommunala sektorn.

Figur 16. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter arbetsgivarsektor i riksdagsvalet 2015, %

1.6. Familjeställning

Av de röstberättigade är en fjärdedel ensamboende, av kandidaterna en femtedel

Kandidaterna avvek också till sin familjeställning från de röstberättigade: det fanns betydligt fler föräldrar i familj och betydligt färre som lever i ett barnlöst parförhållande än bland de röstberättigade. Detta förklaras naturligtvis redan av det faktum att kandidaternas åldersstruktur var yngre än de röstberättigades. Hos en stor del av de röstberättigade har barnen redan flyttat hemifrån, medan en stor del av kandidaterna var i den åldern att barnen fortfarande bor hemma.

Av alla röstberättigade är nästan en fjärdedel till sin familjeställning föräldrar i familjer med två makar. Fyra procent av alla röstberättigade är ensamförsörjare. Omkring 33 procent av de röstberättigade är barnlösa och lever i ett parförhållande, något under 25 procent är ensamboende utan familj och omkring åtta procent är hemmaboende vuxna barn som bor med sina föräldrar. Återstående omkring fem procent är utan familj som bor tillsammans med andra, är bostadslösa eller hör till anstaltsbefolkningen.

Flest kandidater som till sin familjeställning var föräldrar i familjer med två makar finns bland Samlingspartiets och Centerns kandidater. Av båda partiernas kandidater hörde omkring hälften till den här gruppen. Det minsta antalet föräldrar som räknas till gifta/sambor med barn fanns bland Vänsterförbundets kandidater. Av alla kandidater var 5,6 procent ensamförsörjare. Flest ensamförsörjare fanns bland SDP:s och Gröna förbundets kandidater, något över sju procent. (Figur 17, Tabell 8)

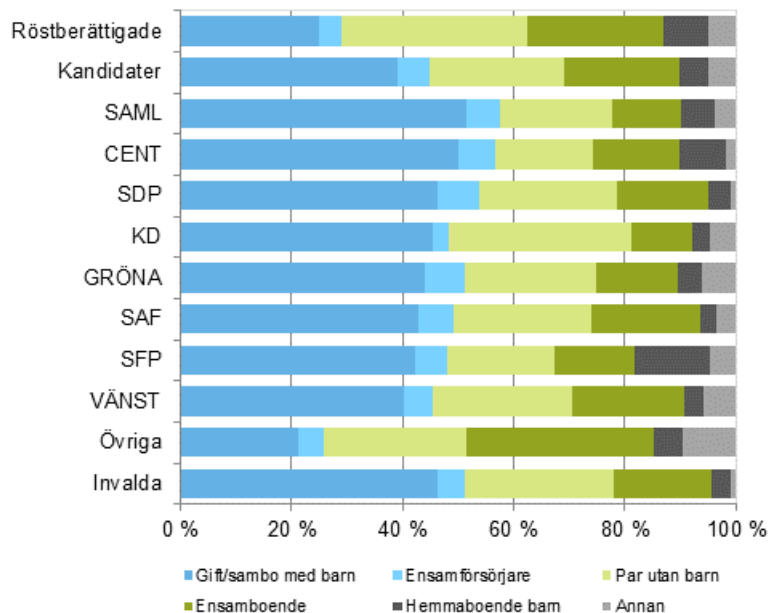
Flest vuxna barn som bor med sina föräldrar fanns för sin del bland SFP:s (13,5 %) och Centerns (8,4 %) kandidater. Flest ensamboende kandidater utan familj hade Vänsterförbundet och Sannfinländarna, dvs. omkring en femtedel.

Av alla röstberättigade är 44 procent gifta och 15 procent samboende. Av kandidaterna var omkring hälften gifta och 14 procent samboende. Kristdemokraternas kandidater skiljer sig mest från väljarna, eftersom 75 procent av dem var gifta. Den lägsta andelen gifta kandidater hade Gröna förbundet (46,2 %) och Vänsterförbundet (49,1 %). Flest samboende fanns för sin del bland Gröna förbundets och SDP:s kandidater.

Över hälften av de invalda är till sin familjeställning föräldrar

Över hälften av de invalda är till sin familjeställning föräldrar, dvs. bor tillsammans med sina barn i samma familj. Av de invalda kvinnorna bor rentav 60 procent tillsammans med sina barn i familjer med en eller två vårdnadshavare, av de invalda männen däremot omkring 45 procent. Av de invalda lever fler män än kvinnor i ett parförhållande utan hemmaboende barn. Av de invalda männen hör 30,2 procent till den här gruppen och av kvinnorna 21,7 procent (Figur 17, Tabell 8).

Figur 17. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter familjeställning i riksdagsvalet 2015, %

Tabell 8. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter familjeställning i riksdagsvalet 2015, %

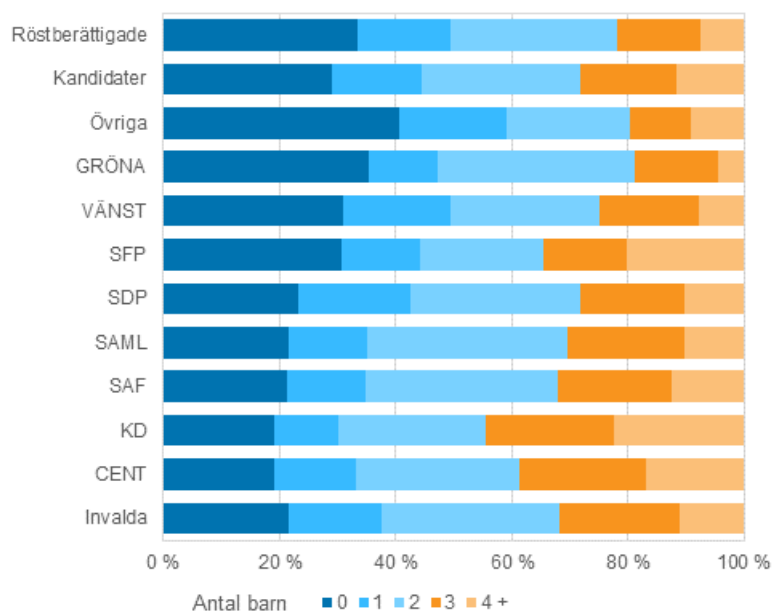
Parti	Totalt	Gift/sambo med barn	Ensam-förs.	Par utan barn	Ensam-boende	Hemma-boende barn	Annan
Röstberättigade	100,0	25,1	4,0	33,5	24,4	7,8	5,2
Kandidater	100,0	39,2	5,6	24,2	20,5	5,2	5,1
Samlingspartiet SAML	100,0	51,4	6,1	20,1	12,6	6,1	3,7
Centern i Finland CENT	100,0	50,0	6,5	17,8	15,4	8,4	1,9
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	100,0	46,3	7,4	25,0	16,2	4,2	0,9
Kristdemokraterna i Finland KD	100,0	45,3	3,1	32,8	10,9	3,1	4,7
Gröna förbundet GRÖNA	100,0	44,0	7,2	23,7	14,5	4,3	6,7
Sannfinländarna SAF	100,0	42,8	6,5	24,7	19,5	2,8	3,7
Svenska folkpartiet i Finland SFP	100,0	42,3	5,8	19,2	14,4	13,5	4,8
Vänsterförbundet VÄNST	100,0	40,3	5,1	25,0	20,4	3,2	6,0
Övriga	100,0	21,3	4,4	25,7	33,9	5,1	9,6
Invalda	100,0	46,2	5,0	26,6	17,6	3,5	1,0
<i>Män</i>	100,0	42,2	2,6	30,2	18,1	5,2	1,7
<i>Kvinnor</i>	100,0	51,8	8,4	21,7	16,9	1,2	0,0

1.7. Antalet barn

Flest barn bland Kristdemokraternas kandidater

Även om en stor del av de röstberättigade och också många av kandidaterna för närvarande inte har samma vardag som barnfamiljerna, betyder det inte att de saknar erfarenhet av en sådan vardag. Av de röstberättigade har något under 35 procent aldrig haft eller har ännu inte egna barn, av kandidaterna åter var omkring 30 procent helt barnlösa. Andelen kandidater utan barn var minst hos Kristdemokraterna, bara omkring 20 procent. (Figur 18)

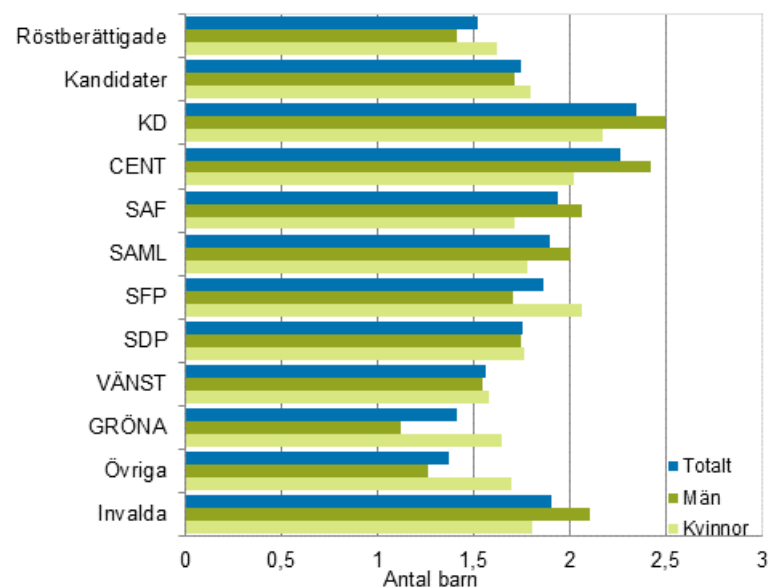
Figur 18. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter antalet barn i riksdagsvalet 2015, %

I genomsnitt hade de kvinnliga kandidaterna 1,8 barn och de manliga 1,7 barn (Figur 17). De röstberättigade kvinnorna har i genomsnitt 1,6 barn och de manliga 1,4 barn. I siffrorna ingår personens alla biologiska och adopterade barn oberoende av barnets ålder eller om barnet bor hemma.

Av dem som invaldes i riksdagen är omkring en femtedel barnlösa, bland både män och kvinnor. Av de invalda kvinnorna har 7,2 procent fler än tre barn, av de invalda männen 13,8 procent. I genomsnitt har de invalda kvinnorna 1,8 barn och de invalda männen 2,1 barn.

Figur 19. Röstberättigade, kandidater (partivis) och invalda efter antalet barn (barn i genomsnitt) i riksdagsvalet 2015

1.8. Inkomstnivå

Samlingspartiets och Centerns kandidater har de högsta inkomsterna

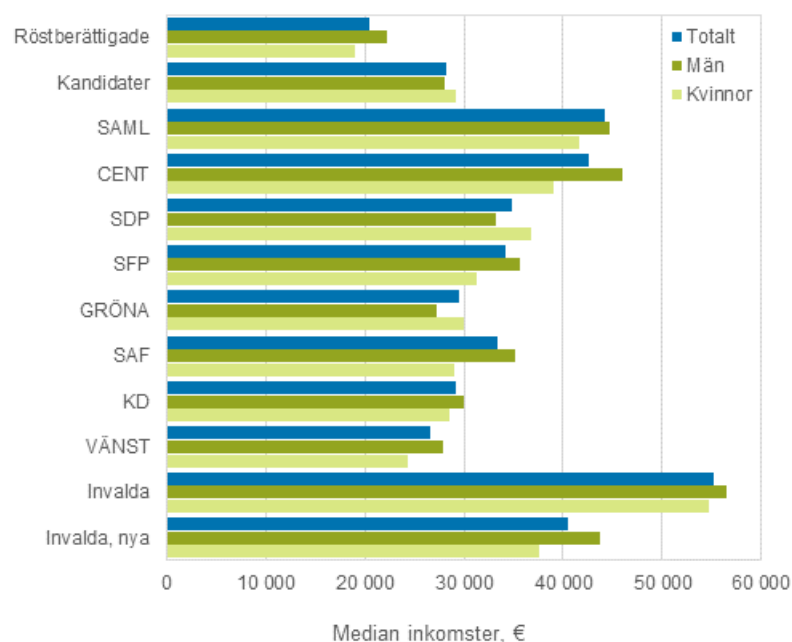
I det följande granskas kandidaterna och de röstberättigade utgående från disponibla penninginkomster. Inkomstuppgifterna är från den senast fastställda beskattningen för år 2013. Som inkomstbegrepp används disponibla penninginkomster. Med inkomster avses penninginkomster efter skatt, som består av arbets- och kapitalinkomster, naturaförmåner med anknytning till arbete samt inkomstöverföringar.

Medianen för kandidaternas och för alla röstberättigades disponibla penninginkomster var 28 290 euro respektive 20 390 euro (figur 20). Kandidaternas disponibla penninginkomst var i genomsnitt 40 procent större än de röstberättigades.

Den största skillnaden jämfört med de röstberättigade fanns bland Samlingspartiets och Centerns kandidater, vars disponibla penninginkomst var mer än dubbelt så stor jämfört med de röstberättigade. Också SDP:s och SFP:s kandidater hade inkomster som är omkring 70 procent större än de röstberättigades. Av riksdagspartierna låg de disponibla penninginkomsterna för Vänsterförbundets kandidater, dvs. 26 600 euro, närmast väljarkårens inkomster.

Medianen för alla invaldas disponibla penninginkomster är 55 200 euro per år. De invaldas genomsnittliga disponibla penninginkomster är betydligt större än de röstberättigades eller kandidaternas. Jämfört med de röstberättigade har de invalda 2,7 gånger så mycket disponibla pengar och jämfört med kandidaterna omkring dubbelt så mycket disponibla pengar. Också de nya invalda har högre inkomster än de röstberättigade och kandidaterna. Deras disponibla penninginkomster är omkring 40 400 euro.

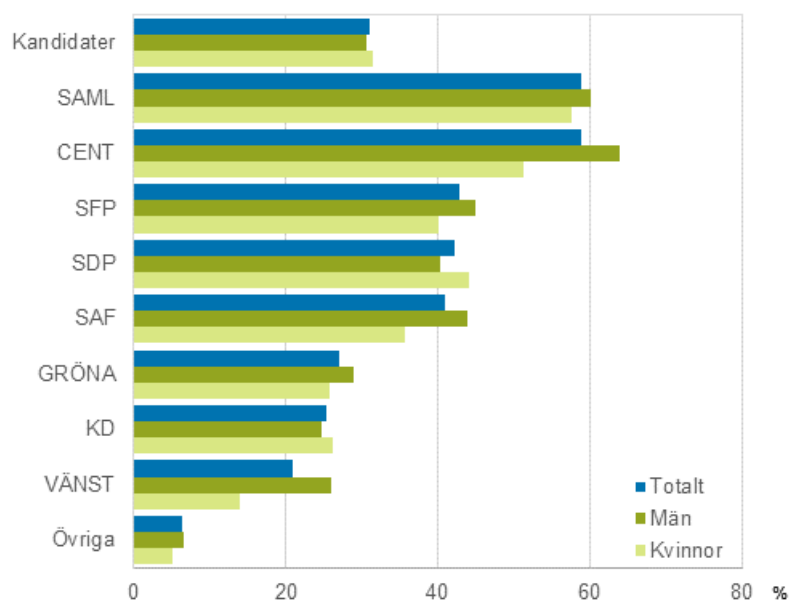
Figur 20. Medianen för de röstberättigades, kandidaternas (efter parti) och de invaldas disponibla penninginkomster i riksdagsvalet 2015, € per år

När den röstberättigade befolkningen sorteras enligt inkomst och indelas i tio lika stora delar, erhålls den röstberättigade befolkningens inkomstdeciler. Av dessa har var och en omkring 422 500 personer. Hos den tiondel av den röstberättigade befolkningen som har de högsta inkomsterna är den disponibla inkomsten minst 37 900 euro och hos den tiondel som har de lägsta inkomsterna högst 8 300 euro.

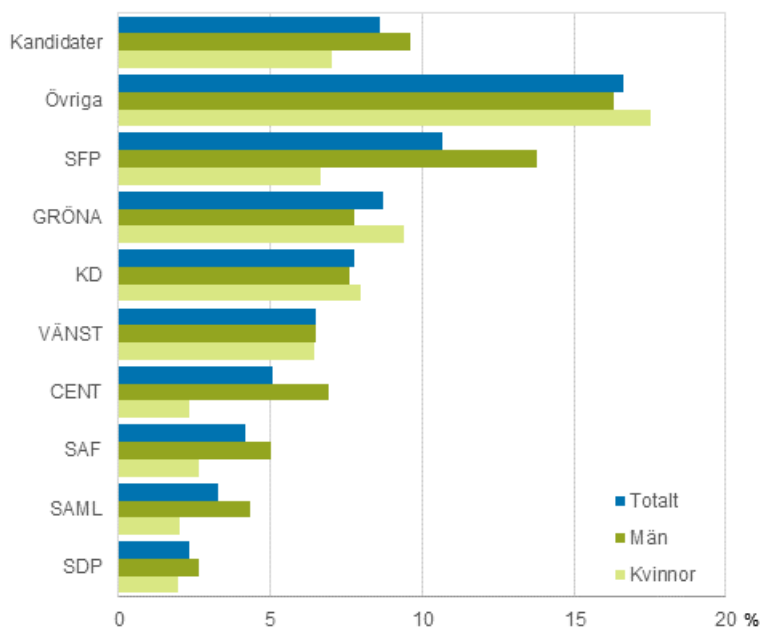
Av alla kandidater hörde 30 procent till den högsta decilen. I den del av inkomstfördelningen där inkomsterna var högre finns Samlingspartiets, Centerns, SFP:s, SDP:s och Sannfinländarnas kandidater. Av dem hörde över 40 procent till den högsta decilen, av Samlingspartiets och Centerns kandidater rentav nästan 60 procent. (Figur 21 och 22, Tabell 9)

Figur 21. Kandidater som hörde till den högsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % (disponibla penninginkomster)

Till den lägsta inkomstdecilen hör alltså en tiondel av alla röstberättigade. Av kandidaterna hörde något färre hit, omkring nio procent. Av kandidaterna för partier utanför riksdagen och kandidaterna för valmansföreningar hörde 16,6 procent till den lägsta inkomstdecilen och av SFP:s kandidater 10,7 procent. SDP hade den minsta andelen kandidater i den lägsta inkomstdecilen, dvs. bara 2,3 procent av kandidaterna.

Figur 22. Kandidater som hörde till den lägsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % (disponibla penninginkomster)

Tabell 9. Andelar för kandidater som hörde till den högsta och lägsta inkomstdecilen efter parti i riksdagsvalet 2015, % av partiets kandidater

Parti	Högsta inkomstdecilen			Lägsta inkomstdecilen		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
Kandidater totalt	30,9	30,6	31,3	8,6	9,6	7,0
Samlingspartiet SAML	58,9	60,0	57,6	3,3	4,3	2,0
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	42,1	40,4	44,1	2,3	2,6	2,0
Sannfinländarna SAF	40,9	43,9	35,5	4,2	5,0	2,6
Centern i Finland CENT	58,8	63,8	51,2	5,1	6,9	2,3
Vänsterförbundet VÄNST	20,8	26,0	14,0	6,5	6,5	6,5
Gröna förbundet GRÖNA	27,1	28,9	25,6	8,7	7,8	9,4
Svenska folkpartiet i Finland SFP	42,7	44,8	40,0	10,7	13,8	6,7
Kristdemokraterna i Finland KD	25,4	24,8	26,1	7,8	7,6	8,0
Övriga	6,3	6,6	5,1	16,6	16,3	17,5

2. Bakgrundsanalys av förhandsröstande i riksdagsvalet 2015

I den här översikten granskas de röstberättigade och de förhandsröstande i riksdagsvalet 2015 utifrån olika bakgrundsfaktorer. Förhandsröstande personer jämförs med röstberättigade samt med förhandsröstande personer i riksdagsvalet 2011. Uppgifterna om röstberättigade och förhandsröstande har erhållits ur rösträttsregistret i Justitieministeriets valdatasystem. Bakgrundsuppgifterna på individnivå baserar sig på Statistikcentralens statistiska material, bl.a. på befolknings-, sysselsättnings- och familjestatistik samt på examensregistret. Den grupp som är föremål för granskning har avgränsats till finska medborgare som bor i Finland. I översikten refereras till dem som röstberättigade.

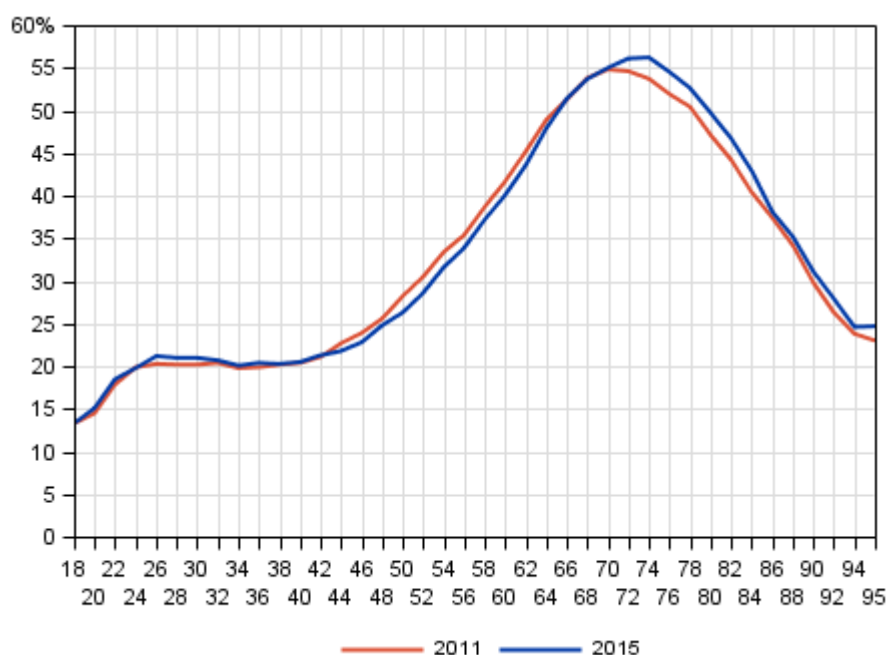
I den här översikten granskas de förhandsröstande, vilket ska beaktas vid tolkningen av resultaten. Uppgifterna om de förhandsröstande kan inte direkt generaliseras att gälla alla röstberättigade som röstat. Motsvarande uppgifter om röstberättigade som röstat under valdagen är tillsvärdare inte tillgängliga.

2.1. Ålder och kön

I riksdagsvalet 2015 förhandsröstade 1 363 488 röstberättigade personer. Förhandsröstningsprocenten uppgår enligt Statistikcentralen till 46,1 procent. I riksdagsvalet 2011 var motsvarande procent 45,0 och totalt förhandsröstade 1 319 878 röstberättigade. Förhandsröstningsprocenten erhålls genom att beräkna andelen förhandsröstande av alla som röstat. I denna översikt granskas förhandsröstande i förhållande till röstberättigade och då är de angivna procenttalen klart lägre än vad som angetts ovan. År 2015 var andelen förhandsröstande 32,2 procent och i riksdagsvalet 2011 var den 31,7 procent av de röstberättigade.

De röstberättigades ålder inverkar klart på sannolikheten att förhandsrösta. Andelen förhandsröstande av de röstberättigade ligger på en ganska jämn 20 procents nivå fram till en ålder av 40 år. Efter det börjar andelen förhandsröstande öka. År 2015 var förhandsröstning relativt sett vanligast bland 73-åringar. Av dem röstade 56,3 procent på förhand. I riksdagsvalet 2011 var förhandsröstandet vanligast bland 71-åringar. Av dem röstade 55,3 procent på förhand. Den relativa andelen förhandsröstande börjar sjunka efter ovan angivna åldrar, av 95-åringarna förhandsröstade 24,7 procent i riksdagsvalet 2015, medan andelen var 23,0 procent i riksdagsvalet 2011. (Figur 23)

Figur 23. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

I riksdagsvalen 2011 och 2015 röstade kvinnorna relativt sett oftare på förhand än männen. År 2015 förhandsröstade 34,2 procent av de röstberättigade kvinnorna och 30,1 procent av de röstberättigade männen. Skillnaden mellan könen syns också i riksdagsvalet 2011, då 33,5 procent av de röstberättigade kvinnorna röstade på förhand och 29,8 procent av de röstberättigade männen. Sett till åldersklass förhandsröstar kvinnorna oftare än männen i alla åldersgrupper, utom bland dem som fyllt 75 år. (Tabell 10)

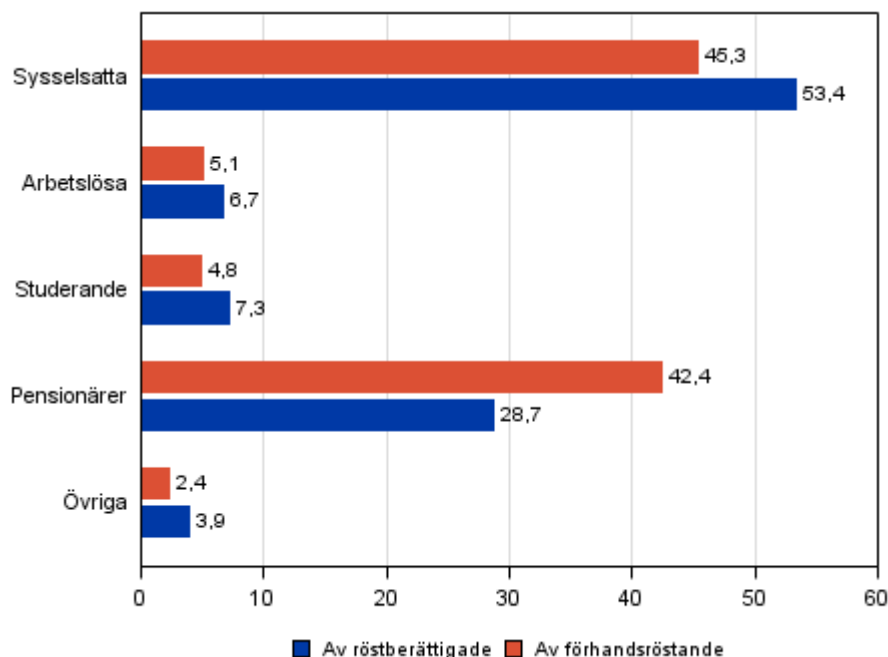
Tabell 10. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter kön och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Åldersgrupp	Totalt		Män		Kvinnor	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Totalt	31,7	32,2	29,8	30,1	33,5	34,2
18-24	16,4	16,7	14,1	13,9	18,7	19,6
25-44	20,5	20,7	19,3	19,5	21,8	22,0
45-64	34,7	33,3	32,8	31,2	36,6	35,5
65-74	53,3	53,6	51,7	51,6	54,6	55,4
75-	44,2	46,0	48,5	49,5	41,8	43,9

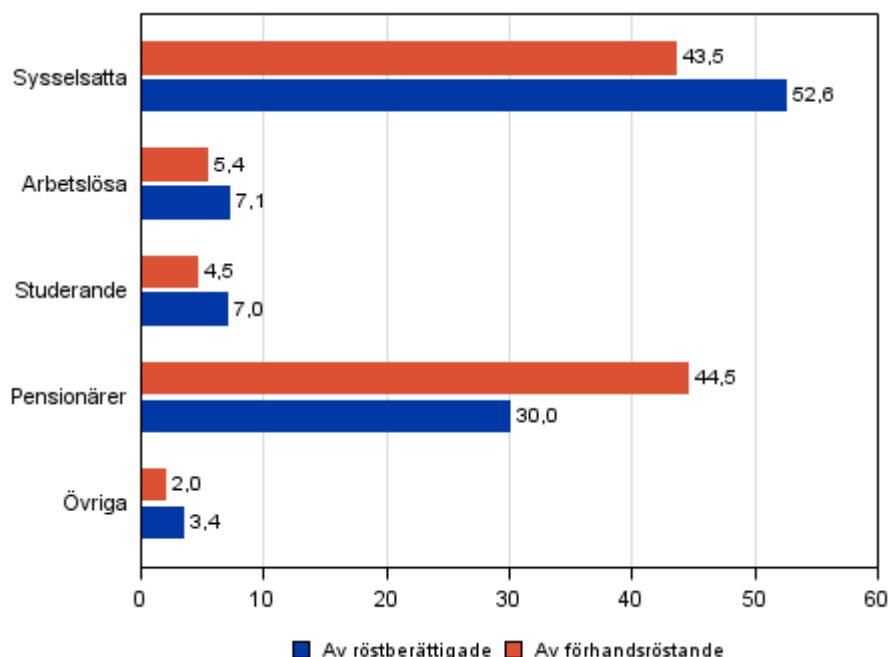
2.2. Huvudsaklig verksamhet, utbildning och familjeställning

I riksdagsvalet 2015 var den största förhandsröstande gruppen pensionärer när man ser till huvudsaklig verksamhet, dvs. 44,5 procent av dem som röstade på förhand. I gruppen ingår pensionärer och arbetslöshetspensionärer. Pensionärernas relativa andel av de förhandsröstande har ökat med 2,1 procentenheter jämfört med riksdagsvalet 2011, då de sysselsatta utgjorde den största gruppen bland de förhandsröstande (45,3 %). Pensionärerna är överrepresenterade bland de förhandsröstande. Pensionärernas andel av de röstberättigade är betydligt mindre än deras andel av de förhandsröstande. Förändringarna i förhandsröstningsaktiviteten hos de röstberättigade grupperade enligt huvudsaklig verksamhet är inte stora när man jämför riksdagsvalen 2011 och 2015. Förändringarna i gruppernas röstningsbeteende återspeglar i stor utsträckning förändringen i storleken på grupperna av röstberättigade. (Figurerna 24 och 25)

Figur 24. Röstberättigade och förhandsröstande efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2011, %

Figur 25. Röstberättigade och förhandsröstande efter huvudsaklig verksamhet i riksdagsvalet 2015, %

Hög utbildning ökar sannolikheten att förhandsrösta. År 2011 förhandsröstade 31,0 procent av de röstberättigade som genomfört utbildning på grundnivå. År 2015 var andelen 30,8 procent. Bland personer med högre högskoleexamen eller forskarutbildning var andelen förhandsröstande av de röstberättigade 38,1 procent år 2011 och 38,5 procent i riksdagsvalet år 2015. (Tabell 11)

Som framgått ovan (Figur 23), har åldern en klar inverkan på sannolikheten att förhandsrösta. I praktiken blir förhandsröstning vanligare i alla utbildningsgrupper i takt med åldern, skillnaderna mellan utbildningsgrupperna är dock fortfarande tydliga. Ju högre utbildning, desto oftare har den röstberättigade röstat på förhand. (Tabell 11)

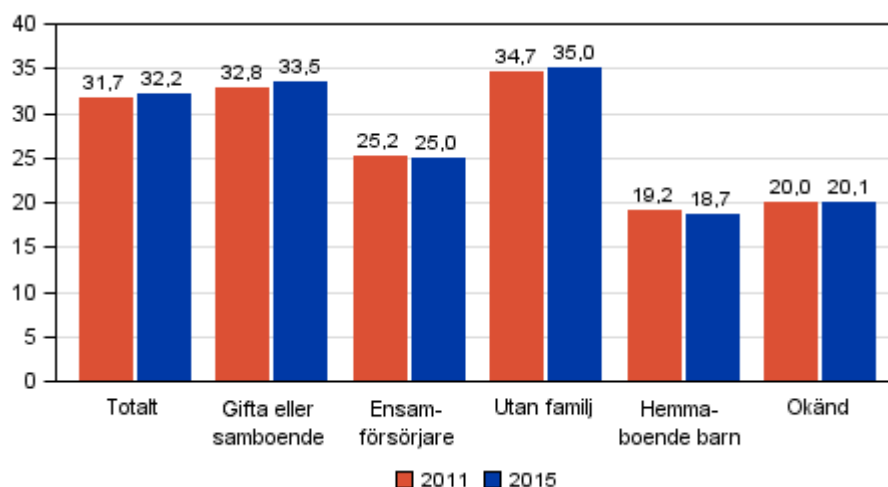
Tabell 11. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter ålder och utbildningsnivå i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Utbildningsnivå	Totalt		18-24		25-44		45-64		65-74		75-	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Totalt	31,7	32,2	16,4	16,7	20,5	20,7	34,7	33,3	53,3	53,6	44,2	46,0
Grundnivå	31,0	30,8	12,0	11,9	12,0	11,4	31,2	27,9	48,4	47,8	39,9	40,8
Mellan nivå	28,6	29,1	20,1	20,3	18,1	17,8	33,5	32,1	53,9	53,5	49,2	50,4
Lägsta högre nivå	38,6	41,6	22,6	22,0	38,4	37,3	61,6	61,5	58,2	60,0
Lägre högsk. nivå	33,8	33,6	35,1	34,7	25,0	25,6	38,8	36,2	63,3	62,7	62,6	62,9
Högre högsk. nivå, forsk. utb.	38,1	38,5	30,3	30,4	39,2	38,0	64,2	63,5	63,9	64,7

Sett till utbildningsnivå har den största förändringen i andelen förhandsröstande skett bland dem som avlagt examen på lägsta högre nivå. Detta förklaras av att antalet examina på lägsta högre nivå har minskat hos befolkningen. Utbildning på lägsta högre nivå omfattar examina som är högre än utbildning på mellannivå och som inte är yrkeshögskoleexamina. I praktiken innebär det att det inte längre tillkommer nya finländska examina i denna utbildningsgrupp. Det innebär att gruppens åldersstruktur klart avviker från övriga utbildningsgrupper. År 2011 utgjorde de röstberättigade i åldersgruppen 25–44 år 25,0 procent av alla som hade utbildning på lägsta högre nivå, år 2015 var motsvarande andel 14,0 procent. På motsvarande sätt utgjorde åldersgruppen 65–74 år 12,9 procent av alla som hade utbildning på lägsta högre nivå år 2011 och 18,9 procent år 2015.

Sett till familjeställning är personer utan familj de mest aktiva med att rösta på förhand. År 2015 förhandsröstade 35,0 procent av dem som tillhörde denna grupp. Också gifta eller samboende förhandsröstar mer aktivt än genomsnittet. År 2015 röstade 33,5 procent av dem på förhand. Med ensamförsörjare avses i denna analys föräldrar i familjer med en förälder. I gruppen ensamförsörjare sker förhandsröstning i klart mindre utsträckning än bland alla röstberättigade, ungefär en fjärdedel av ensamförsörjarna röstade på förhand i valen 2011 och 2015. Hemmaboende barn avser vuxna barn som bor tillsammans med sina föräldrar. I den här gruppen är förhandsröstning anmärkningsvärt sällsynt jämfört med alla röstberättigade, år 2015 röstade under 19 procent på förhand. (Figur 26)

Figur 26. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter familjeställning i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

När man ser till familjeställning efter åldersgrupp ger uppgifterna i figur 26 en mer detaljerad bild av befolkningens förhandsröstningsbeteende. Av den framgår också att åldern klart ökar sannolikheten att

förhandsrösta. I alla klasser sett till familjeställning ökar andelen förhandsröstande av de röstberättigade med åldern. Bland ensamförsörjare i den yngsta granskade åldersklassen, 18–24-åringar, förhandsröstade under 7 procent av de röstberättigade både år 2011 och år 2015. I alla klasser av familjeställning, med undantag av hemmaboende vuxna barn, är förhandsröstandet vanligare än genomsnittet fr.o.m. åldersklassen 45–64 år. (Tabell 12)

Tabell 12. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter familjeställning och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Familjeställning	Totalt		18-24		25-44		45-64		65-74		75-	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Totalt	31,7	32,2	16,4	16,7	20,5	20,7	34,7	33,3	53,3	53,6	44,2	46,0
Gifta eller samboende	32,8	33,5	14,7	15,9	19,0	19,3	34,7	33,1	55,2	55,6	50,8	52,9
Ensamförsörjare	25,2	25,0	6,9	6,7	16,9	17,0	29,3	28,1	44,1	45,0	32,0	32,5
Utan familj	34,7	35,0	18,8	20,0	24,7	24,6	36,7	35,6	50,5	50,5	41,5	42,4
Hemmaboende barn	19,2	18,7	16,0	15,6	24,8	23,8	33,6	33,0	40,7	42,8
Okänd	20,0	20,1	13,5	12,0	19,9	18,9	25,0	25,8	29,0	31,5	13,9	13,1

2.3. Inkomstnivå

I denna översikt granskas de röstberättigades inkomstnivå med hjälp av decilerna för statsskattepliktig inkomst. Uppgifterna om inkomster för år 2015 har erhållits från den senast fastställda beskattningen för år 2013, uppgifterna för år 2011 från beskattningen för år 2009. De statsskattepliktiga inkomsterna består av löneinkomster, företaginkomster och övriga statsskattepliktiga inkomster, som bl.a. omfattar övriga förvärvsinkomster, pensionsinkomster, utkomstskydd vid arbetslöshet samt övriga socialskyddsformåner. De statsskattepliktiga inkomsterna omfattar inte t.ex. stipendier och understöd från offentliga sammanslutningar, löneinkomster från utlandet under vissa förutsättningar, en del av socialskyddsformåner som utbetalas av den offentliga sektorn samt skattefria ränteinkomster.

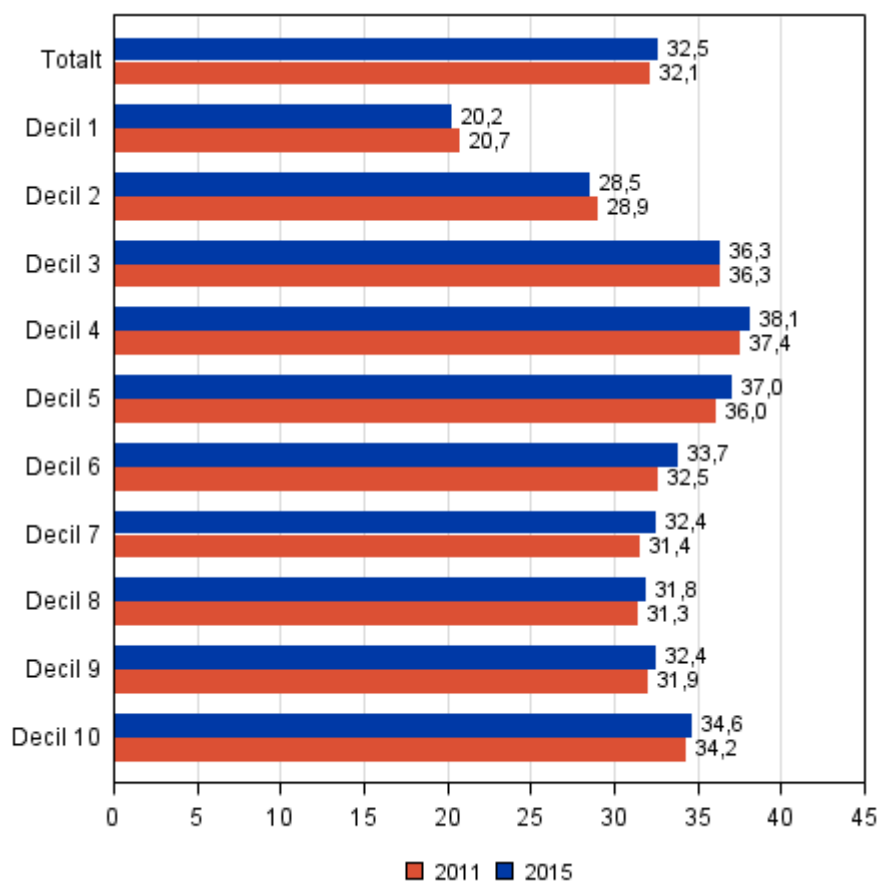
Inkomstdecilerna erhålls genom att sortera de röstberättigade enligt inkomst och indela gruppen i tio lika stora delar. Då ingår det omkring 417 000 röstberättigade i varje grupp. I materialet för år 2015 saknas inkomstuppgifter gällande 55 960 röstberättigade och i materialet för år 2011 gällande 93 548 röstberättigade. I materialet för år 2015 uppgick de röstberättigades genomsnittliga statsskattepliktiga inkomster till 29 329 euro och i materialet för år 2011 till 26 061 euro. I decilen med de högsta inkomsterna var de statsskattepliktiga inkomsterna år 2015 minst 53 200 euro, medan de år 2011 var 47 600 euro. I decilen med de lägsta inkomsterna var inkomsterna år 2015 högst 8 200 euro och i materialet för år 2011 högst 6 700 euro. (Tabell 13)

Tabell 13. De nedre gränserna för de röstberättigades inkomstdeciler år 2011 och 2015, euro

Decil	2011	2015
Decil 1	0	0
Decil 2	6 687	8 147
Decil 3	10 392	11 597
Decil 4	13 718	15 378
Decil 5	17 624	19 771
Decil 6	22 097	24 564
Decil 7	26 386	29 264
Decil 8	30 793	34 264
Decil 9	36 683	40 960
Decil 10	47 575	53 247

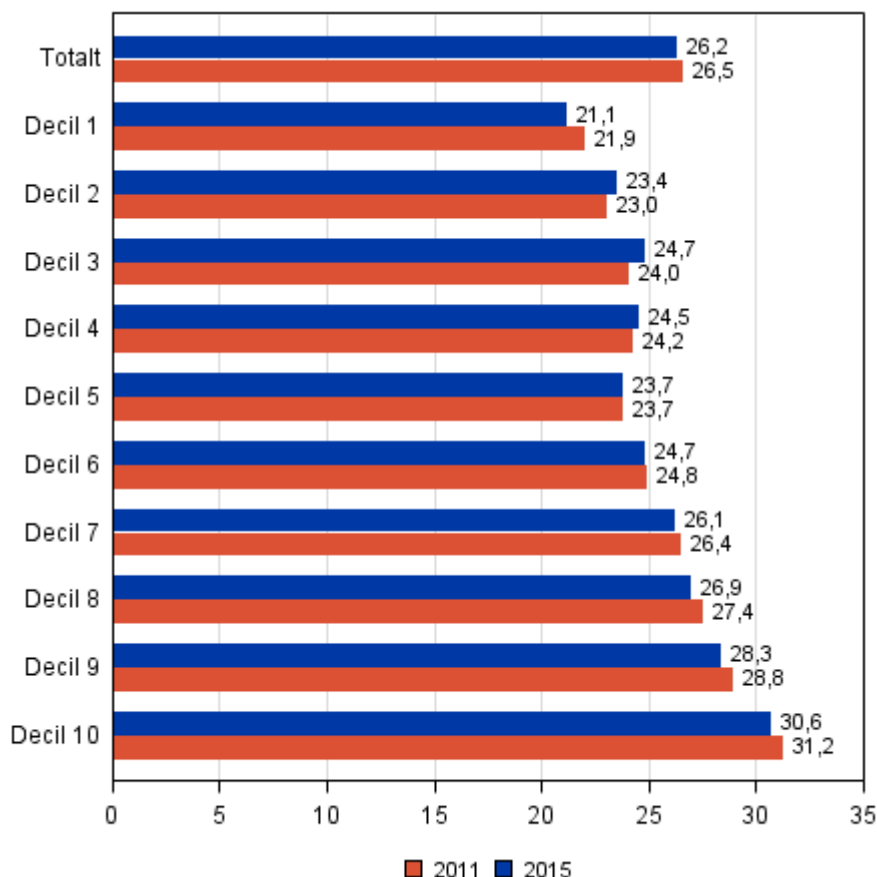
Inkomsternas inverkan på förhandsröstningen är inte helt entydig. Å ena sidan röstar de som hör till den lägsta inkomstdecilen relativt sett minst på förhand. Av dem som hör till decilen med de lägsta inkomsterna röstade bara 20,2 procent på förhand i riksdagsvalet år 2015. Andelen har inte förändrats i någon väsentlig grad från det föregående riksdagsvalet. Å andra sidan är förhandsröstningen aktivast i den fjärde inkomstdecilen, av vilka 38,1 procent röstade på förhand i riksdagsvalet år 2015. Efter det minskar andelen förhandsröstande fram till den åttonde inkomstdecilen, varefter förhandsröstning blir vanligare. I riksdagsvalet 2015 röstade 34,6 procent av de röstberättigade som hör till den högsta inkomstdecilen på förhand, fjärde mest av alla inkomstdeciler. (Figur 27)

Figur 27. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter inkomstdecil i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Den inverkan inkomstnivån har på förhandsröstning är tydlig när det gäller röstberättigade på högst 65 år som hör till arbetskraften. I den här analysen har de som hör till arbetskraften bildats genom att avgränsa över 65-åringar, studerande, pensionärer, beväringar och civiltjänstgörare, arbetslöshetspensionärer och övriga utanför arbetskraften från materialet. Inkomstdecilerna har inte räknats på nytt för dessa, vilket innebär att grupperna som bildats inte längre är jämnstora, men gruppernas inkomstgränser är i enlighet med tabell 5. I de högre inkomstklasserna är det i regel vanligare att förhandsrösta än i de lägre inkomstklasserna. När det gäller dem som hör till arbetskraften är det vanligare att de röstberättigade som ingår i den högsta inkomstdecilen förhandsröstar, de röstberättigade i den lägsta inkomstdecilen förhandsröstar mer sällan. (Figur 28)

Figur 28. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter inkomstdecil i riksdagsvalen 2011 och 2015, högst 65-åringar inom arbetskraften, %

2.4. Utländsk bakgrund

I den här översikten granskas de röstberättigades och förhandsröstandes bakgrund med hjälp av språk och härkomst. Av de röstberättigade med ett främmande språk som modersmål röstade bara 13,4 procent på förhand i riksdagsvalet år 2015. Detta är en något mindre andel än i riksdagsvalet 2011. Andelen förhandsröstande med ett främmande språk som modersmål är klart mindre än bland dem som talar ett inhemskt språk. År 2015 röstade 32,8 procent av de finsk- eller samiskspråkiga röstberättigade på förhand och 28,6 procent av de svenskspråkiga. När man ser till kön har andelen förhandsröstande ökat i alla grupper mellan valen, utom bland kvinnor med ett främmande språk som modersmål. Det har dock inte skett några stora förändringarna i gruppernas förhandsröstningsaktivitet mellan riksdagsvalen 2011 och 2015. (Tabell 14)

Tabell 14. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter kön och språk i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Kön	Totalt		Finska, samiska		Svenska		Annat språk	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Totalt	31,7	32,2	32,2	32,8	27,0	28,6	13,8	13,4
Män	29,8	30,1	30,3	30,7	24,8	26,2	13,6	13,7
Kvinnor	33,5	34,2	34,0	34,9	29,2	30,9	13,9	13,2

Som personer med utländsk bakgrund definieras röstberättigade, vars båda föräldrar (eller enda förälder) är födda utomlands. I riksdagsvalet år 2015 hade 1,9 procent av de röstberättigade utländsk bakgrund,

vilket är 0,5 procentenheter fler än år 2011. Man bör beakta att andelen personer med utländsk bakgrund av alla som bor i Finland är större, eftersom rösträtt i riksdagsval förutsätter finskt medborgarskap. I slutet av år 2014 hade 5,5 procent av befolkningen i Finland utländsk bakgrund.

Bland de röstberättigade med utländsk bakgrund var förhandsröstning klart ovanligare än bland röstberättigade med finländsk bakgrund både år 2011 och år 2015. I den yngsta åldersgruppen som granskades, 18–24-åringarna, förhandsröstade bara 8,9 procent av de röstberättigade med utländsk bakgrund i riksdagsvalet år 2015. Också i gruppen av 25–44-åringar med utländsk bakgrund var förhandsröstningsaktiviteten ganska låg, dvs. bara omkring 11 procent av de röstberättigade i båda de granskade valen. Med åldern blir det vanligare att förhandsrösta också bland röstberättigade med utländsk bakgrund, men förhandsröstningen stannar ändå på en klart lägre nivå i alla granskade åldersgrupper jämfört med motsvarande siffra för dem med finländsk bakgrund. (Tabell 15)

Tabell 15. Andelen förhandsröstande av röstberättigade efter härkomst och ålder i riksdagsvalen 2011 och 2015, %

Åldersgrupp	Befolkningen, totalt		Finländsk bakgrund		Utländsk bakgrund	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Totalt	31,7	32,3	31,9	32,6	16,8	15,5
18-24	16,4	16,7	16,5	16,9	8,1	8,9
25-44	20,5	20,7	20,7	21,0	11,0	10,9
45-64	34,7	33,3	35,0	33,7	17,6	16,1
65-74	53,3	53,6	53,4	53,8	39,7	34,7
75-	44,2	46,0	44,2	46,1	36,6	37,2

Tabellbilagor

Tabellbilaga 1. Partiernas mandat i riksdagsvalen 1983-2015

År	CENT ¹⁾	SAF ²⁾	SAML	SDP	GRÖNA ³⁾	VÄNST ⁴⁾	SFP	KD ⁵⁾	Övriga
1983	38	17	44	57	-	26	10	3	5
1987	40	9	53	56	4	20	12	5	1
1991	55	7	40	48	10	19	11	8	2
1995	44	1	39	63	9	22	11	7	4
1999	48	1	46	51	11	20	11	10	2
2003	55	3	40	53	14	19	8	7	1
2007	51	5	50	45	15	17	9	7	1
2011	35	39	44	42	10	14	9	6	1
2015	49	38	37	34	15	12	9	5	1

1) 1983–1987 Centerpartiet, 1983 inkl. Liberala Folkpartiet

2) 1983–1995 Finlands Landsbygdsparti FLP

3) 1987 inte som eget parti

4) 1983–1987 Demokratiska Förbundet för Finlands Folk DFFF, 1987 inkl. Demokratiskt Alternativ DA

5) 1983–1999 Finlands Kristliga Förbund FKF

Tabellbilaga 2. Partiernas väljarstöd i riksdagsvalet 1991-2015 (%)

Parti	Riksdagsvalet						
	1991	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Centern i Finland CENT	24,8	19,8	22,4	24,7	23,1	15,8	21,1
Samlingspartiet SAML	19,3	17,9	21,0	18,6	22,3	20,4	18,2
Sannfinländarna SAF ¹⁾	4,8	1,3	1,0	1,6	4,1	19,1	17,7
Finlands Socialdemokratiska Parti SDP	22,1	28,3	22,9	24,5	21,4	19,1	16,5
Gröna förbundet GRÖNA	6,8	6,5	7,3	8,0	8,5	7,3	8,5
Vänsterförbundet VÄNST	10,1	11,2	10,9	9,9	8,8	8,1	7,1
Svenska folkpartiet i Finland SFP	5,5	5,1	5,1	4,6	4,6	4,3	4,9
Kristdemokraterna i Finland KD ²⁾	3,1	3,0	4,2	5,3	4,9	4,0	3,5
Piratpartiet	-	-	-	-	-	0,5	0,8
Självständighetspartiet IP ³⁾	-	1,0	0,4	0,4	0,2	0,1	0,5
Finlands Kommunistiska Parti FKP	-	-	0,8	0,8	0,7	0,3	0,3
Förändring 2011	-	-	-	-	-	0,3	0,3

Parti	Riksdagsvalet						
	1991	1995	1999	2003	2007	2011	2015
Kommunistiska Arbetarparti KAP	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Finlands Arbetarepartiet FAP	-	-	-	-	0,1	0,1	0,0
För de Fattigas väl KA	-	-	-	0,1	0,1	0,0	0,0
Övriga	3,3	5,8	4,0	1,5	1,3	0,6	0,6

1) Sannfinländarna SAF 1999-2015, Finlands Landsbygdsparti FLP 1991-1995.

2) Kristdemokraterna i Finland KD 2003-2015, Finlands Kristliga Förbund FKF 1991-1999.

3) Självständighetspartiet IP 2007-2015, Förändringskrafterna i Finland FKF 2003, Förbundet för det Fria Finland FFF 1995-1999.

Riksdagssval, kvalitetsbeskrivning

1. Relevans av statistikuppgifterna

1.1 Sammandrag av uppgiftsinnehållet i statistiken

Statistikcentralen producerar den officiella statistiken över Riksdagsvalet med de centrala uppgifterna om

- partiernas röstetal och andelar efter kommun fördelade på röster i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- de kvinnliga kandidaternas röstetal och andelar efter parti och valkrets
- antalet röstberättigade och väljare kommunvis efter kön, både i förhandsröstningen och under den egentliga valdagen
- antalet kandidater och invalda riksdagsledamöter partivis efter kön samt alla kandidaters röstetal och jämförelsetal efter valkrets

Fr.o.m. år 1983 finns uppgifterna i Statistikcentralens avgiftsfria statistik tjänst StatFin (fr.o.m. år 2003 finns uppgifterna också tillgängliga efter röstningsområde).

1.2 Centrala begrepp

Valförrättning

Enligt Finlands grundlag tillkommer statsmakten i Finland folket, som företräds av en till riksdag samlad representation. Riksdagsledamöterna väljs med direkta och proportionella val efter statsrådets utfärdade förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar. Riksdagsledamöterna väljs genom riksdagssval som förrättas vart fjärde år, valdagen är under valåret den tredje söndagen i april.

Vallagstiftning

Genom en revidering av vallagstiftningen år 1998 samlades alla valbestämmelser under en lag, vallagen (714/1998), som trädde i kraft 8.10.1998. Valet förrättas enligt gällande vallagstiftning. Mer detaljerade uppgifter finns på justitieministeriets webbsidor www.vaalit.fi (=> Valinformation => Vallagstiftning) och www.finlex.fi, vallagen (714/1998).

Centrala principer vid förrättning av val

Val i Finland förrättas enligt följande principer:

- **Valen är direkta.** Väljarna (de röstberättigade) röstar direkt på dem som de vill se invalda.
- **Valen är proportionella.** Vid proportionella val står antalet kandidater som väljs från varje parti (eller annan gruppering) i proportion till antalet röster partiet eller grupperingen får i jämförelse med andra grupperingar (gäller inte presidentval).
- **Valen är hemliga.** Valhemligheten innebär att varken valmyndigheterna eller någon annan får veta vem en väljare röstat på eller om väljaren eventuellt lämnat in en blank röstsedel. Om väljaren överhuvudtaget har utövat sin rösträtt, dvs. om han eller hon har röstat, hör dock inte till valhemligheten.
- **Allmän och lika rösträtt i valen.** Allmän rösträtt innebär att rösträtten är enbart beroende av sådana allmänna krav som varje medborgare i allmänhet uppfyller. Lika rösträtt innebär att varje röstberättigad har lika rätt att påverka valresultatet. Vid allmänna val har alla en röst.
- **Varje väljare skall rösta själv.** Rösträtten får inte utövas via ombud.
- **Röstningen skall ske i närvaro av en valmyndighet.**
- **Det finländska valsystemet är en kombination av personval och partival.** Med en och samma siffra röstar väljarna både på ett parti och en person (gäller inte presidentval).

Rösträtt och valbarhet

Röstberättigad vid riksdagsvalet är varje finsk medborgare oavsett boningsort som senast på valdagen fyller 18 år.

Den röstberättigade kan rösta antingen

1. under förhandsröstningstiden eller
2. på valdagen, på söndagen

Valbarhet

Valbar, dvs. behörig att vara kandidat i riksdagsvalet, är varje röstberättigad som inte står under förmyndarskap. Till riksdagsledamöter kan dock inte väljas personer som innehar militära tjänster. Vissa höga myndigheter (t.ex. justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman, medlemmar i högsta domstolen, medlemmar i högsta förvaltningsdomstolen och riksåklagaren) kan inte heller vara ledamöter i riksdagen utan att avgå från sin befattning.

Valbarheten vid riksdagsval är oberoende av kandidatens hemkommun och därmed kan kandidaten ställa upp som kandidat i vilken som helst valkrets, dock enbart i en valkrets.

Kandidatuppställning

De partier som är antecknade i partiregistret har rätt att ställa upp högst 14 kandidater i varje valkrets, eller om antalet mandat i valkretsen överskider 14, högst så många kandidater som det finns mandat. Förutom partierna har valmansföreningar, som bildats av minst 100 röstberättigade i samma valkrets, rätt att ställa upp en kandidat. En och samma person kan i ett och samma val ställas upp som en kandidat bara för ett parti eller en valmansförening och i bara en valkrets. I landskapet Ålands valkrets har en valmansförening, som bildats av minst 30 röstberättigade i valkretsen, rätt att ställa upp en kandidat till riksdagsledamot och en till ersättare för kandidaten.

Valombuden lämnar in kandidatansökningarna samt anmälan om valmansföreningarna och de gemensamma listorna till valkretsnämnderna 40 dagar före valet (10.3.2015).

Sammanställningarna av kandidatlistorna görs upp av valkretsnämnderna 31 dagar före valet (19.3.2015), dvs. de fastställer kandidatuppställningen. Kandidaterna i de sammanställda kandidatlistorna, deras ålder på valdagen och personbeteckningar antecknas i det riksomfattande kandidatregistret.

Valdeltagandet = andelen väljare av röstberättigade

I statistiken över statliga val visas fyra olika siffror för valdegandet:

1. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta i Finland
2. valdeltagandet bland finska medborgare som är bosatta utomlands
3. det totala valdeltagandet, som omfattar båda ovannämnda grupper
4. valdeltagandet för finska medborgare som är bosatta i Sverige (ur grupp 2 ovan)

Räkning av valresultat

Räkning av förhandsröster

Räkningen av förhandsrösterna börjar på den egentliga valdagen, i regel klockan 15. På särskilda grunder kan räkningen av förhandsrösterna inledas tidigare, tidigast klockan 12. Vid rösträkningen strävas det efter att resultatet av räkningen ska vara klart senast klockan 20, efter detta kan man publicera preliminära uppgifter.

Räkning av rösterna på valdagen

Genast klockan 20, när vallokalerna stängs, inleder valnämnderna den preliminära räkningen av röster som avgetts på valdagen. Valnämnden öppnar valurnan, räknar röstsedlarna och antecknar varje kandidats röstetal i ett särskilt valprotokoll. Därefter meddelar valnämnden omedelbart den kommunala centralvalnämnden kandidaternas röstetal, dvs. valresultatet i röstningsområdet i fråga.

Centralvalnämnden inför resultatet i det centraliserade räkningssystemet i justitieministeriets valdatasystem. Slutligen skall valnämnden lägga röstsedlarna i ett paket, försegla paketet och skicka det till valkretsnämnden före klockan 9 på måndagen.

Fastställande av valresultatet

Vid fastställandet av valresultatet tillämpas det s.k. d'Hondtska systemet, i vilket man i den första fasen av uträkningen av valresultatet räknar det totala antalet röster för varje enskild grupp, dvs. för

- ett (enskilt) parti som inte tillgör något valförbund,
- ett valförbund,
- en gemensam lista samt
- en valmansförening som inte tillhör någon gemensam lista.

Partier som ingått valförbund behandlas således som en grupp, likaså valmansföreningar som tillhör en gemensam lista. I den andra fasen ställs kandidaterna i varje grupp i rangordning enligt antalet röster de fått.

I den tredje fasen tilldelas kandidaterna jämförelsetal så att den enligt rangordningen första kandidaten som jämförelsetal får gruppens hela antal röster, den andra kandidaten hälften därav, den tredje en tredjedel, den fjärde en fjärdedel, och så vidare.

Slutligen ställs alla kandidater i en valkrets i rangordning på grundval av jämförelsetalen och utifrån denna lista utses till riksdagsledamot lika många kandidater som väljs från valkretsen.

Tillkännagivande av det preliminära valresultatet

Det preliminära valresultatet blir klart redan på valdagens kväll. När vallokalerna stängs klockan 20 offentliggörs resultatet av förhandsröstningen som överförs till valdatasystemet. Därefter överförs valnämndernas preliminära uträkningar till valdatasystemet alltefter de blir klara på valdagens kväll. Vanligen är det hela preliminära valresultatet klart senast klockan 23.

Kontrollräkning och fastställande av valresultatet

Dagen efter valdagen klockan 9 börjar valkrets-nämnderna kontrollera uträkningarna. Kontrollräkningen ska vara klar nästa onsdag klockan 18, då valkrets-nämnderna fastställer det slutliga valresultatet i valkretsarna och skriver ut en fullmakt för var och en som blivit vald.

Valkretsar

För riksdagsval har landet indelats i 13 valkretsar utgående från landskapsindelningen. Valkretsindelningen ändrades genom lagen om ändring av vallagen (271/2013) som trädde i kraft 1.9.2013. Lagen tillämpas första gången i riksdagsvalet 2015 (19.4.2015). I samband med ändringen av vallagen sammanslogs Kymmene (08) och Södra Savolax (09) valkretsar till en ny valkrets Sydöstra Finlands valkrets (ny 08) samt Norra Savolax (10) och Norra Karelen (11) valkretsar till en ny valkrets Savolax-Karelen valkrets (ny 09). Kommunerna har placerats i valkretsar efter gällande valkretsindelning.

Fördelningen av riksdagsmandaten mellan valkretsarna fördelas enligt förordning av statsrådet. I riksdagsvalet som förrättas 19.4.2015 ändras antalet riksdagsledamöter i sex valkretsar. Helsingfors, Birkalands och Savolax-Karelen (ny) valkretsar får ett mandat till och Satakunta, Sydöstra Finlands (ny) och Vasa valkretsar mister ett mandat. Enligt lagen väljs en riksdagsledamot i landskapet Ålands valkrets och de övriga 199 riksdagsmandaten fördelas mellan övriga valkretsar på grundval av antalet finska medborgare som är stadigvarande bosatta i Finland enligt befolkningsdatasystemet 31.10.2014. Statsrådet utfärdade 13.11.2014 en förordning om fördelning av riksdagsmandaten mellan valkretsar.

Mandatfördelningen vid riksdagsvalet 2015 är enligt följande:

- 01 Helsingfors valkrets 22 (+1)
- 02 Nylands valkrets 35
- 03 Egentliga Finlands valkrets 17
- 04 Satakunta valkrets 8 (-1)
- 06 Tavastlands valkrets 14
- 07 Birkalands valkrets 19 (+1)
- 08 Sydöstra Finlands valkrets 17 (-1), (tidigare Kymmene valkrets 12 och Södra Savolax valkrets 6)
- 09 Savolax-Karelen valkrets 16 (+1), (tidigare Norra Savolax valkrets 9 och Norra Karelen valkrets 6)
- 10 Vasa valkrets 16 (-1)
- 11 Mellersta Finlands valkrets 10
- 12 Uleåborgs valkrets 18
- 13 Lapplands valkrets 7
- 05 Landskapet Ålands valkrets 1

Ändringar i valkretsar samt kommunsammanslagningar

Ändringarna i valkretsar och kommuner samt kommunsammanslagningarna när det gäller riksdagsvalen under olika år återfinns på Statistikcentralens webbplats på adressen [http://www.stat.fi/til/evaa/luo_sv.html].

I statistiken har gällande statistisk kommungruppering använts (Statistikcentralen, Kommuner och kommunbaserade indelningar). I den statistiska kommungrupperingen indelas kommunerna på basis av tätortsbefolkningsandelen och invånarantalet i den största tätorten i urbana kommuner, tätortskommuner och landsbygdskommuner. Indelningen baserar sig på tätortsavgränsningen år 2014 och uppgiften om kommunens folkmängd från år 2013. Tätortsavgränsningen görs årligen av Finlands miljöcentral.

1. Urbana kommuner är de kommuner i vilka minst 90 procent av befolkningen bor i tätorter eller där den största tätortens folkmängd är minst 15 000.
2. Tätortskommuner utgörs av de kommuner i vilka minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är minst 4 000 men under 15 000.
3. Landsbygdskommuner är de kommuner där mindre än 60 procent av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 15 000 samt de kommuner där minst 60 procent, men under 90 procent, av befolkningen bor i tätorter och den största tätortens folkmängd är under 4 000.

Klassificeringar

Statistikcentralens kommunklassificering. Valkrets, kommungrupp, kommun, röstningsområde, parti (som finns antecknade i partiregistret), kandidaternas och de invaldas ålder.

Följande registrerade partier ställde upp kandidater i riksdagsvalet 2015 (15/16):

- Finlands Socialdemokratiska Parti (SDP)
- Centern i Finland (CENT)
- Samlingspartiet (SAML)
- Svenska folkpartiet i Finland (SFP)
- Kristdemokraterna i Finland (KD)
- Gröna förbundet (GRÖNA)
- Vänsterförbundet (VÄNST)
- Sannfinländarna (SAF)
- Finlands Arbetarparti (FAP)
- Självständighetspartiet (IP)
- För de fattigas väl (KA)
- Piratpartiet
- Förändring 2011
- Finlands Kommunistiska Parti (FKP)
- Kommunistiska Arbetarpartiet - För Fred och Socialism (KTP)

Insamlingsmetoder och uppgiftskälla

Statistikcentralen får primärmaterialet för valen ur justitieministeriets valdatasystem, vars tekniska utförande sköts av Tieto Abp. Statistikcentralen samlar in uppgifter med en separat blankett om förhandsröstning från de kommuner som inte använder ett elektroniskt rösträttsregister (kommunerna i landskapet Åland).

1.3 Lagar, förordningar och rekommendationer

Statistikcentralens uppgift är att sammanställa statistik över samhällsförhållanden (lag om Statistikcentralen 24.1.1992/48). Statistiken omfattar också valstatistiken. I Statistikcentralens arbetsordning fastställs enheten för befolknings- och välfärdsstatistik som producent av statistik som beskriver rättsförhållanden (Statistikcentralens arbetsordning, TK-00-341-15).

2. Metodbeskrivning

Statistiken baserar sig på ett totalmaterial. Statistikens primärmaterial baserar sig på justitieministeriets valdatasystem, som består av fem delsystem:

1. Basdata- och röstningsställesystemet med uppgifter om bl.a. valkrets-, kommun- och röstningsområdesindelningen, valmyndigheterna och röstningsställena (registret över röstningsställen som innehåller uppgifter om allmänna förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen);
2. Parti- och kandidatdatasystemet (kandidatregistret), i vilket följande uppgifter om varje kandidat antecknas: namn, kandidatnummer, yrke, hemkommun, parti/valmansförening (som uppställt kandidaten) och personbeteckning (19.3.2015). Kandidatsystemet innehåller även partiregistret;
3. Rösträttssystemet (rösträttsregistret), till vilket Befolkningsregistercentralen plockar ut uppgifterna om alla röstberättigade den 46:e dagen (4.3.2015) före valdagen. Rösträttsregistret grundas separat för varje val. Till rösträttsregistret förs de uppgifter om varje röstberättigad (bl.a. namn, personbeteckning, valkrets, hemkommun och röstningsställe), som ingick i befolkningsdatasystemet den 51:a dagen (27.2.2015) före valdagen. Rösträttsregistret vinner laga kraft klockan 12 den 12:e dagen (7.4.2015) före valdagen. Rösträttsregistret är i användning på förhandsröstningsställena och alla som förhandsröstat antecknas i den. Efter förhandsröstningen matas vallängderna, som ska finnas på vallokalerna på valdagen, ut ur registret. Rösträttsregistret kan dock också användas på vallokalerna på valdagen i stället för vallängderna. Efter valet utplånas uppgifterna ur rösträttsregistret.
4. Det centraliserade resultaträkningssystemet, till vilket valkrets nämnderna och kommunala centralvalnämnder levererar uppgifterna om valresultatet;
5. Resultattjänsten (Statistik- och datatjänstsystemet), med hjälp av vilken uppgifterna om valresultatet och övriga statistikuppgifter förmedlas till massmedierna och Statistikcentralen.

Statistikcentralens valuppgifter består av följande fyra valfiler: områdesfilen, partifilen, kandidatfilen och kandidatregistret (med personbeteckning). Uppgifterna erhålls ur Justitieministeriets valdatasystem.

Bakgrundsanalys av röstberättigade, kandidater och invalda

I samband med valstatistiken produceras en bakgrundsanalys av de röstberättigade, partiernas kandidater och de invalda. Individpopulationen av röstberättigade baserar sig på det rösträttsregister som upprättats 4.3.2015 (uppgifterna tagna ur befolkningsdatasystemet 27.2.2015), kandidaterna på Justitieministeriets kandidatregister. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits med dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I analysen har de röstberättigade, kandidaterna och de invalda ledamöterna beskrivits utifrån vissa variabler. Bakgrundsuppgifterna är i allmänhet från åren 2012–2014. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Valkrets

När det gäller kandidaterna är valkretsen i analysen den valkrets där personen kandiderar. När det gäller de röstberättigade baserar sig uppgiften om valkrets på den uppgift om personens bostadskommun som 51 dagar före valdagen uttagits från Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. Personer som har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska har klassificerats som personer med utländsk bakgrund på basis av språk. Personer vars båda föräldrar är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund enligt härkomst. Uppgiften är från år 2013.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

Klassificeringen enligt huvudsaklig verksamhet är följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- 0–14-åringar
- studerande, skolelever
- pensionärer
- beväringar, civiltjänstgörare
- övriga utanför arbetskraften

Uppgiften i analysen beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2013.

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier

- gift/sambo med barn
- ensamförsörjare
- par utan barn
- ensamboende
- hemmaboende barn
- annan

Till gift/sambo med barn räknas alla äkta makar eller sambor samt personer i registrerat partnerskap, med egna och/eller partners barn som bor hemma. Par utan barn är gifta/sambor samt personer i registrerat partnerskap som inte har barn. Med hemmaboende ungdomar avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen. Gruppen "Annan" innehåller sådana personer utan familj som bor tillsammans med andra personer (t.ex. en ensam mor/far som bor tillsammans med sitt barns familj), bostadslösa och anstaltsbefolkning. Ensamboende utan familj hör till klassen "Ensamboende".

Uppgiften om familjeställning är från år 2013.

Antal barn

I analysen har antalet biologiska barn och adoptivbarn använts som barnantal för en person. Uppgiften är från år 2014.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på mellannivå har 11–12 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. studentexamen, 1–3 års yrkesexamen och yrkesinriktade grundexamen.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sjuksköterskeexamen, som inte är yrkeshögskoleexamen.

För lägre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsdugligt forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister. Uppgifterna i analysen är från år 2013.

Disponibla penninginkomster

Disponibla penninginkomster omfattar inkomstposter i form av pengar och naturaförmåner i anställning. I penninginkomster ingår inte kalkylerade inkomstposter, av vilka den beräknade bostadsinkomsten är den viktigaste. Då man från penninginkomsterna (brutto) drar av betalda transfereringar, är den återstående inkomsten personens disponibla penninginkomst.

Uppgiften är från år 2013.

Medianinkomst

I en rangordning av inkomsttagarna efter inkomstens storlek är medianinkomsten den mittersta observationen. På vardera sidan om den mittersta inkomsttagaren finns lika många inkomsttagare. Medianen är inte lika känslig för extrema observationer som det aritmetiska medeltalet.

Bakgrundanalys av förhandsröstande

I samband med valstatistiken produceras en bakgrundsanalys av de förhandsröstande i förhållande till de röstberättigade. I riksdagsvalet 2015 baserar sig individpopulationen av de röstberättigade på det rösträttsregister som upprättats 4.3.2015 (uppgifterna tagna är ur befolkningsdatasystemet 27.2.2015). I riksdagsvalet 2011 baserar sig individpopulationen av de röstberättigade på det rösträttsregister som upprättats 2.3.2011. Personernas bakgrundsuppgifter som sammanslagits med dessa register baserar sig på Statistikcentralens statistikmaterial, bl.a. på befolknings-, familje- och sysselsättningsstatistik samt på examensregistret. Av de röstberättigade ingår bara röstberättigade som är bosatta i Finland.

I analysen har de förhandsröstande och de röstberättigade beskrivits utifrån vissa variabler. Bakgrundsuppgifterna är i allmänhet från åren 2012–2014. I riksdagsvalet 2015 är bakgrundsuppgifterna om de röstberättigade i allmänhet från år 2013. Nyare uppgifter än detta var inte tillgängliga. För jämförbarhetens skull är bakgrundsuppgifterna om de röstberättigade i riksdagsvalet 2011 i allmänhet från år 2009. Med ålder avses personens ålder på valdagen i hela år.

I det följande beskrivs de bakgrundsvariabler som använts i analysen.

Utländsk bakgrund

Utländsk bakgrund har granskats med hjälp av två variabler, dvs. personens språk eller härkomst. Personer som har något annat modersmål än finska, svenska eller samiska har klassificerats som personer med utländsk bakgrund på basis av språk. Personer vars båda föräldrar är födda utomlands klassificeras som personer med utländsk bakgrund enligt härkomst. Uppgifterna är från år 2009 och 2013.

Huvudsaklig verksamhet

Begreppet huvudsaklig verksamhet avser arten av en persons ekonomiska verksamhet. Befolkningen indelas efter huvudsaklig verksamhet i personer som tillhör arbetskraften och sådana som står utanför arbetskraften. Dessa kan ytterligare indelas i undergrupper. Klassificeringen bygger på uppgifter om personens verksamhet under årets sista vecka. Uppgifterna om den huvudsakliga verksamheten grundar sig på olika register.

I denna analys har huvudsaklig verksamhet klassificerats enligt följande:

- sysselsatta
- arbetslösa
- studerande
- pensionärer
- övriga utanför arbetskraften

I analysen består gruppen pensionärer av ålderspensionärer, arbetslöshetspensionärer och invalidpensionärer. Beväringar och civiltjänstgörare har räknats med i personer utanför arbetskraften. Uppgiften beskriver personens verksamhet under sista veckan år 2011 eller 2013.

Familjeställning

I den här analysen har befolkningen indelats enligt familjeställning i följande kategorier:

- gift / sambo
- ensamförsörjare
- ensamboende
- hemmaboende ungdom
- okänd

Till gifta räknas alla sambor och personer i registrerat partnerskap. Med ensamförsörjare avses föräldrar i familjer med en förälder. Med hemmaboende barn avses personer som bor tillsammans med sina egna föräldrar/sin egen förälder eller sina adoptivföräldrar/sin adoptivförälder och som har ställningen barn i familjen.

Uppgiften om familjeställning är från år 2009 eller 2013.

Utbildningsnivå

Personer som avlagt examen på grundnivå har högst 9 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. folk-, mellan- och grundskoleexamen.

Personer som avlagt examen på mellannivå har 11–12 års utbildning. Sådan utbildning är t.ex. studentexamen, 1–3 års yrkesexamen och yrkesinriktade grundexamen.

Utbildning på lägsta högre nivå tar 2–3 år efter mellannivån. Sådana utbildningar är t.ex. tekniker-, merkonom- och sjukskötaresexamen, som inte är yrkeshögskoleexamen.

För lägre högskoleexamen krävs 3–4 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till lägre högskolenivå räknas t.ex. yrkeshögskoleexamen och lägre högskoleexamen.

För högre högskoleexamen krävs i regel 5–6 år av heltidsstudier efter mellannivån. Till utbildning på högre högskolenivå räknas t.ex. magisterexamen och läkarnas specialiseringsexamen.

För examen på forskarutbildningsnivå krävs självständigt och publiceringsdugligt forskningsarbete eller avhandling. Examen är vetenskapliga licentiat- eller doktorsexamen.

Uppgifterna om utbildning erhålls ur Statistikcentralens examensregister. Uppgifterna i analysen är från år 2009 eller 2013.

Skattepliktiga inkomster

Med vissa undantag är alla inkomster som erhålls i pengar eller som förmån med penningvärde skattepliktiga inkomster. Skattepliktiga är inte t.ex. vissa socialbidrag, dagpenningar och ersättningar. Sådana är t.ex. barnbidrag, boendestöd och utkomststöd. Skattepliktiga är inte heller bl.a. stipendier och understöd från offentliga sammanslutningar.

Uppgifterna grundar sig på uppgifterna i skattestyrelsens beskattningsdatabas över statsskattepliktiga inkomster. Uppgifterna i analysen är från år 2009 eller 2013.

3. Felfrihet och exakthet

Materialet i valstatistiken baserar sig på justitieministeriets valdatasystem och på de uppgifter som valmyndigheterna levererat, som kan anses vara tillförlitliga.

4. Tidsenlighet och rättidighet

De fastställda uppgifterna avviker alltid i någon mån från siffrorna i förhandsstatistiken. Förhandsresultatet efter valnatten står till användarnas tjänst till dess att ett fastställt resultat erhålls.

Resultaten kan ändras till alla delar efter att det fastställda resultatet erhållits: efter röstningsområde, kommun, valkrets, parti samt i fråga om antalet röster för alla kandidater och för de invalda, vilket innebär att t.o.m. deras inbördes ordning kan ändras.

5. Tillgänglighet och transparens

Det första materialet, dvs. förhandsuppgifterna, publiceras så snart som möjligt på internet, i StatFin-tjänsten samt på statistiksidan Riksdagsval. Valuppgifterna efter kommun och röstningsområde (från år 2003) samt antalet röster för de invalda förs in i StatFin-tjänsten.

På statistiksidan Riksdagsval publiceras offentliggöranden på tre språk (finska, svenska och engelska) och tabeller gällande det aktuella valet samt tidsserietabeller. Det andra materialet, dvs. de slutliga uppgifterna levereras till Statistikcentralen efter att valresultatet fastställts. De fastställda uppgifterna, som motsvarar

den preliminära statistiken, publiceras på internet efter det att valresultatet fastställts och uppdateras i StatFin-tjänstens databaser.

6. Jämförbarhet

Den nya statistiska kommungrupperingen (urbana kommuner, tätorts- och landsbygdskommuner) började användas år 1999. Innan dess grupperades kommunerna på följande sätt: städer och övriga kommuner. De ändringar i valkretsar och kommuner som skett mellan valen har beaktats i sådan statistik som har jämförelseuppgifter i förhållande till resultaten från tidigare val.

På statistiksidan Riksdagsval presenteras uppgifter om valresultatet som tidsserietabeller fr.o.m. år 1908. Preliminär statistik över Riksdagsvalen har publicerats på internet på statistiksidan sedan år 1995. Dessutom finns det en tidsserie över Riksdagsvalen i StatFin-tjänsten fr.o.m. 1983 (Obs! Från år 2003 också uppgifter efter röstningsområde).

7. Tydlighet och konsistens/enhetlighet samt dokumentering

Justitieministeriet publicerar omfattande allmän information om de olika valen, det landsomfattande kandidatregistret och uppgifter om valresultatet på sina webbsidor (www.vaalit.fi). Justitieministeriets statistik avviker från Statistikcentralens statistik över förhandsväljare, eftersom uppgifterna fastställs utgående från olika grunder:

- Justitieministeriet räknar antalet förhandsväljare av antalet röstberättigade
- Statistikcentralen räknar antalet förhandsväljare av alla väljare

De indelningar som använts i statistiken finns på Statistikcentralens webbsidor.

Förfrågningar

Sami Fredriksson 029 551 2696

Kaija Ruotsalainen 029 551 3599

Jaana Asikainen 029 551 3506

Ansvarig statistikdirektör:

Riitta Harala

vaalit@stat.fi

http://tilastokeskus.fi/til/evaa/index_sv.html

Källa: Riksdagsvalet 2015, fastställt valresultat, bakgrundanalys av kandidater och invalda. Statistikcentralen